ÇIKARILDINIZ FİLMİ BAĞLAMINDA SOSYAL MEDYANIN SİNEMADA TEMSİLİ

Aydın BÜNGÜL
181183104

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Güzel Sanatlar Anasanat Dalı

Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Özer ANAR

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Şubat, 2023

ÇIKARILDINIZ FİLMİ BAĞLAMINDA SOSYAL MEDYANIN SİNEMADA TEMSİLİ

Aydın BÜNGÜL
181183104
ORCID: 0000-0002-2195-7181

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Güzel Sanatlar Anasanat Dalı

Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Özer ANAR

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Şubat, 2023

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge" ile bildirilen 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

İlk olarak, araştırma süresince yanımda olan çalışmalarımın her aşamasında bilgilerini, yardımlarını esirgemeyen, çalışmalarımı yönlendiren danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Özer Anar'a teşekkürlerimi sunarım. Bölüm hocalarım; Dr. Öğretim Üyesi Cem Çınar, Doç. Dr. Müjgan Yıldırım, Dr. Öğretim Üyesi Kaya Özakgün'e teşekkürlerimi sunarım.

Bugüne kadar bana önemli katkıları olan Öğr. Gör. Ufuk Duygun, Öğr. Gör. Dr. Uğur Kutay, Öğr. Gör. Ömer Orhun'a teşekkür ederim.

Hayatımın her alanında olduğu gibi, tez yazım ve film çekimleri süresince desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen annem Kıymet Büngül, babam Necati Büngül ve kardeşim Oğuzhan Büngül'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Filmimin başrol oyuncusu değerli dostum Yasin Uslu ve tez süresince bana her konuda destek olan Creative ekibimden değerli dostlarım Tuğçe Bozkurt, Yaren Ünlü, Pelin Kanca, Canberk Özgül ve Sevim İrem Hatipoğlu'na teşekkür ederim.

Son olarak da beni küçük yaşlarda sanatla tanıştıran ve sanatın iyileştirici gücünü bana aşılayan değerli ressam Mahir Güven'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Aydın BÜNGÜL

Şubat 2023

ÖZET

ÇIKARILDINIZ FİLMİ BAĞLAMINDA SOSYAL MEDYANIN SİNEMADA TEMSİLİ

Aydın Büngül
Yüksek Lisans Tezi
Güzel Sanatlar Anasanat Dalı
Film Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Özer Anar
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2023

Yirminci yüzyılda daha hızlı gelişmeye başlayan teknolojiyle beraber insanlar arası iletişim bugün çok farklı gelişim alanları göstermiştir. İcat edildiği dönemden beri önemli bir kitle iletişim aracı olan telefon tarihsel süreçte yaşadığı gelişmeler sonucunda cep telefonlarına ve internetle birlikte kullanılmaya başlanmasıyla da akıllı telefonlara evrilmiştir. Yeni iletişim teknolojilerinin geldiği bu noktada mobil teknolojinin bir sonucu olarak sosyal medya, sanal konuşma grupları ve farklı mobil uygulamalarla beraber bireyler sanal ve reel olarak farklı iki dünyada yaşar hale gelmişlerdir.

Gelinen noktada telefonun yaşadığı bu dönüşüm ve etki alanları sinemada da karşılık bulmuş, dünya sinemasında kullanılma biçimleri yapılan araştırmalarda incelenmiş, tarihsel süreç içerisinde yerli ve yabancı örnek filmlerle sınırlandırılarak analiz edilmiştir. Yine bu araştırmalar çerçevesinde, mobil teknolojinin orta yaşlarda yer alan bir karakterde yarattığı geçici değişim kurgusu üzerinden ‘Çıkarıldınız’ kısa filmi üretilmiştir.

Bu tez kapsamında yapılan araştırmalar ve gözlemler neticesinde oluşturulan filmle de iletişim alışkanlıklarının değişiminin insanların hayatlarında birtakım iyi ve kötü sonuçlar doğurmuş olabileceğinden hareketle bu durumun yaşamlara olağan etkisi farklı çıkmazların ortaya çıkmasına sebebiyet verebilme ihtimalini tartışmaya açmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yeni İletişim Teknolojileri, İnternet, Sosyal Medya, Akıllı Telefon.

ABSTRACT

THE REPRESENTATION OF SOCIAL MEDIA IN CINEMA IN THE CONTEXT OF THE MOVIE YOU'VE BEEN REMOVED

Aydın Büngül
Master Thesis
Fine Arts Department
Film Design Master's Programme with Thesis
Thesis Advisor: Asst. Prof. Özer Anar
Maltepe University Graduate Education Institute, 2023

The advancement of technology increased in the twentieth century along with human communication showing different areas of development. Since the time of its discovery, the telephone has become an important mass communication device. This substantial development during its historical process has first evolved into a cellular then with the internet into a smartphone. Communication technologies have reached a new point where the outcome has produced social media, virtual communication groups, and different mobile applications that have created two different worlds real and virtual for people to live in.

At this very point, the change that the telephone has gone through has also produced a response in the worldwide cinema industry and research has been done on their applications. The analysis of the study has been narrowed down to samples from the historical process of the cinema world's national and international movies. In view of these studies, a mobile phone used by a middle-aged actor has created a temporary change in the fiction creating a "You've Been Removed" short film.

In light of the conducted research and observations regarding the film, the change in communication habits may have created good or bad new habits in people's lives. This thesis opens a discussion on the impact and predicaments in light of the presented facts.

Keywords: New Communication Technologies, Internet, Social Media, Smart Phone.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI iii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI iv
TEŞEKKÜR v
ÖZET vi
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER viii
TABLOLAR LİSTESİ x
ŞEKİLLER LİSTESİ xi
KISALTMALAR xiii
1.GİRİŞ 1
1.1 Problem 4
1.2 Amaç 4
1.3 Önem 5
1.4 Varsayımlar 5
1.5 Sınırlıklar 5
1.6 Yöntem 6
1.6.1 Evren ve örneklem 6
1.7 Tanımlar 6
1.8 Kuramsal Çerçeve 6
1.8.1 Harold Innis 9
1.8.2 Marshall McLuhan 10
1.8.3 Manuel Castells 12
2. KİTLE İLETİŞİM ARACI OLARAK TELEFON VE SİNEMA İLİŞKİSİ 14
2.1 Telefon 15
2.2 Yeni İletişim Teknolojisi: Mobil Teknoloji 16
2.3 Sinemada Telefonun Temsilleri 17
2.3.1 Beyaz telefon filmleri 18
2.3.2 Dial M for Murder ve Alfred Hitchcock 20
2.3.3 Süpermen ve telefon kulübeleri 23

2.3.4 Telefon kulübesi filmi 25
2.3.5 Scream filmi 27
2.3.6 Matrix filmi 29
2.3.7 Perfetti sconosciuti filmi 31
2.3.8 Cebimdeki yabancı filmi 33
3. MOBİL TEKNOLOJİ VE DAVRANIŞ İLİŞKİSİ 35
3.1 Sosyal Medya Bağımlılığı 38
3.2 Sosyal Medya ve Kişilik 38
4. "ÇIKARILDINIZ" FİLMİ 40
4.1 Sinopsis 40
4.2 Tretman 40
4.3 Senaryo 41
4.4 Çekim Senaryo 45
4.5 Filmi Geliştirme Aşaması 51
4.6 Yapım Öncesi 51
4.7 Yapım Aşaması 52
4.8 Yapım Sonrası 52
4.9 Film Künyesi ve Bütçe 53
4.10 Ekipman Bilgisi 54
4.11 Film Deneyimi ve Kamera Arkası 55
4.12 Çekim Mekânları 56
4.13 Dramaturji 59
5. BULGULAR VE TARTIŞMA 62
5.1 Bulgular 62
5.2 Tartışma 62
6. SONUÇ VE ÖNERİLER 63
KAYNAKLAR 65
EKLER 72
EK-1. Çıkarıldınız Film Afişi 72
ÖZGEÇMİŞ 73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Çekim Senaryosu 45

Tablo 2. Film Künyesi ve Bütçe 53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.Il Sıgnor Max Film Afişi 18

Şekil 2.The House of Shame Film Sahnesi 19

Şekil 3.Dial M for Murder Film Afişi 20

Şekil 4. Dial M for Murder Film Sahnesi 21

Şekil 5.Superman Film Afişi 23

Şekil 6. Superman Film Sahnesi 24

Şekil 7. Phone Booth Film Afişi 25

Şekil 8. Phone Booth Film Sahnesi 26

Şekil 9. Scream Film Afişi 27

Şekil 10. Scream Film Sahnesi 28

Şekil 11. The Matrix Film Afişi 29

Şekil 12. The Matrix Film Sahnesi 30

Şekil 13. Perfetti Sconosciuti Film Afişi 31

Şekil 14. Perfetti Sconosciuti Film Sahnesi 32

Şekil 15. Cebimdeki Yabancı Film Afişi 33

Şekil 16. Cebimdeki Yabancı Film Sahnesi 34

Şekil 17.Çekim Hazırlığı Teknik Düzenleme 55

Şekil 18.Çekim Sonrası Kurgu 55

Şekil 19. Senaryo Okuma Provaları 56

Şekil 20.Çekim öncesi şömine hazırlanışı 56

Şekil 21. Banyo sahnesi öncesi 57

Şekil 22. Davetiye sahnesi öncesi salon penceresi 58

Şekil 23. Mesajlaşma sahnesi öncesi salon 58

Şekil 24.Sahil sahnesi öncesi karaya vuran gemi 59

KISALTMALAR

GP **:** Genel Plan.

OP **:** Orta Plan.

YP **:** Yakın Plan.

GSM **:** Global System for Mobile Communications

WAP **:** Wireless Application Protocol

CD **:** Compact Disc

VCD **:** Video Compact Disc

DVD **:** Digital Versatile Disc

1.GİRİŞ

Teknolojinin ya da bilimsel gelişmenin tarihi genellikle kendi başına bir tarih olarak sunulur (Williams, 2003, s.13). Üretim aşamasında olan her türden araç-gereç, makine ve aletler ile bunların mal ve hizmet üretiminde kullanılmasıyla birlikte bütün bilgileride içinde barındıran yapı olarak ifade edilen teknoloji kavramı, belli bir amaç doğrultusunda kullanılabilmek, bir kullanım değeri ortaya çıkarabilmek için gerekli teknik ve yöntemlerin bütünü olarak ifade edilebilir (Demir ve Acar, 1997, s. 275). Teknoloji sözcüğü Antik Yunanca'dan gelmekte olan 'tekhne' kelimesinin, bilgi anlamına gelen 'logos' ekiyle birlikte kullanılmasıyla meydana gelmektedir. Antik Yunanca'da beceri, zanaat gibi anlamları bulunan tekhne kelimesi, sonraları Hint-Avrupa dillerinde "yapmak, elde etmek, üretim becerisine sahip olmak" anlamını kazanmıştır. Böylelikle teknik, bir şey yapmanın, üretebilmenin becerisi, bilgisi anlamına gelmektedir. Teknoloji ile teknik kelimesi genel olarak benzer anlama gelecek şekilde ifade edilmişse de aralarındaki farkın bilinmesi bu noktada önemli olacaktır. Teknik ile teknoloji arasındaki fark üretim bilgisinin toplumsal hale dönüşümüyle ilgilidir. Teknoloji daha toplumsal bağlamda bir üretme bilgisine sahip olup kullanılmasıyla teknikden ayrılmaktadır. Bu sebeplerden dolayı söz konusu olan bilginin, teknolojinin üretimi, mülkiyeti, transferi gibi toplumsal seviyede hayat bulan birtakım olgular bulunmaktadır (Atabek, 2001, s. 17-18). Hepkon'un teknolojinin özerk anlayışına dair bulguları ise şöyledir: "Teknoloji, toplumsal bağlamından koparılır, tüm toplumsal, ekonomik, siyasal değişimi belirleyen bağımsız bir değişken olarak ele alınır. Bu 'özerk teknoloji' anlayışı, toplumsal yapıyı tanımlamaya dönük çeşitli sınıflandırmalarda iletişim araçlarını anahtar bir kavram olarak gören yaklaşımlarca da benimsenir" (Hepkon, 2011, s.121).

Teknolojide yaşadığı gelişim ve yenilenmelerle doğa karşısında hakimiyet kurma mücadelesi veren insanoğlu, elde ettiği her yeni bilgiyle teknolojide ilerlemenin arayışı içerisinde olmuştur. Varlığını sürdürebilme mücadelesinde insan, ilk dönemlerinden itibaren birçok araç kullanma gereksinimi duymuş ve ürettiği araçlarla kendisini daha üstün bir konuma yükseltme hedefinde başarıya ulaşmıştır. Bu yönüyle ülkelerin ekonomik gelişme ve kalkınma süreçlerindeki değişimler, yeni teknolojilerin bulunması,

geliştirilmesi, uygulanması ve sosyo-kültürel boyutta bunlara uyum göstermesi ile doğrudan ilgilidir (Özçağlayan, 1998, s.4). Timisi'ye göre teknolojiye, sadece makine ve aletlerin bir bütünlüğünden ayrı toplumsal bir kurum olarak bakılırsa, bir toplumun teknolojisinin egemen eylem ve etkileşim tarzlarıyla örtüşecek biçimde yapılandığı söylenebilmektedir. Teknoloji sadece ürettikleriyle, toplumun kendi iktidar yapısını koruyup desteklediği fiziksel gelişmeleri sağlamanın yanında, aynı zamanda toplumsal bir kurum olarak içerik yapısıyla bu toplumun bir yansıması olarak kabul edilir (Timisi, 2003, s.39).

Toplum, çok sayıda insanın bir araya gelmesiyle ya da onların toplamından daha fazlasının bulunmasıyla ifade edilen bir bütünlüktür. Toplum bu yönüyle sürekli ve devamlı ilişkilerin bulunduğu bireylerin bir toplamıdır denilebilir. Bundan ötürü de topluma atfedilen biçimsel kategoriler de insanlar arasındaki ilişkilerin niteliksel ve biçimsel özelliklerinden dolayı oluşturulmuştur. Bu ilişkilerin nitelik ve biçimini değerlendirirken dikkate alınması gereken en önemli unsurlardan birisi de bireyler arasındaki ilişkilerin değişen tarihsel-dönemsel koşullara bağlı olarak kurulmasını sağlayan iletişim araçlarıdır (Törenli, 2005, s.7). Özçağlayan'a göre iletişim; Bireyin toplum içindeki fonksiyonunu gerçekleştirmesini sağlar. Toplumsal yaşam içinde insan, ortak bir dil konuşmak, ortak amaçlar doğrultusunda yardımlaşma duygusuna sahip olmak ve yakın ilişkiler kurabilmek için de paylaşma duygusuna sahip olmak için toplumun diğer bireyleriyle karşılıklı diyaloglar kurabilmektedir. İletişim eylemiyle beraber kendilerini ifade eden, bireysel düşünce ve görüşlerini tartışıp, yorumlayabilen bir toplum ortaya çıkabilmektedir. Toplumsal yaşamdaki insan, bu yolla, varlığına birliktelik, süreklilik, kültürelleşme kazandırmış olur (Özçağlayan, 1998, s. 40-41). İnsan iletişim araçlarıyla birlikte tüm duygu, düşünce ve anılarını paylaşabilme, bunları muhafaza edebilme, yeni okumalar yaparak his ve düşüncelerini başkalarına iletebileceği ve topluluk yaşamının paylaşıma dayalı yapısında bunlardan yararlanabileceği bir araca sahip olmuştur. İnsan iletişim araçları sayesinde kendi bellek kapasitesinin sınırlarını genişletmiş, birçok sözü, düşünceyi, mesajı aklında tutabilme, hafızasına kaydetme sorunsalından kurtularak da herşeyi başkalarına iletmek için fiziki olarak o kişilerin bulunduğu ortamda bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırmıştır (Törenli, 2005, s.8).

İnsanlık tarihi, toplumsal iletişim üzerine kuruludur. İletişim sürecinde merkezinde matbaanın konumlanmış olduğu zamanlardan bu tarafa içeriğin oluşturulması ve yayılması kurumsal bir yapıda gerçekleşmektedir. Modern iletişim teknolojilerinin oluşmasına sebep olan yenilikler sonucunda, iletişimin nesnesi olan içerik ve enformasyon üretimi ölçek olarak genişlemiş, pazarda karşılığı olan bir ürün haline gelerek, iletişimin teknolojik doğası modern dünyada sembolik üretim ve değişiminin doğasını değiştirmiştir. Artık belirli araçların kullanıldığı bir iletişim ortamı oluşmuştur (Timisi, 2003, s.9). Bu yaşanılan teknolojik gelişmeler ve üretim alanındaki değişimlerin sonucu olarak insan ilişkilerinde değişimler meydana gelmiş ve bu da toplumsal değişimlere sebebiyet vermiştir. İnsanlığın ilkçağlarından bu döneme kadar iletişim tarihi incelendiğinde sözden yazıya geçiş sonrasında kâğıt, matbaa, telefon, telgraf, radyo ve televizyondan sonra uydu, internet, mobil telefon ve mobil teknolojinin de telefonlara dahil olmasıyla beraber yaşanılan süreçte artık dünyanın her yerinden insanlar birbirleriyle iletişim kurabilmekte ve bu iletişimi interaktif bir şekilde gerçekleştirebilmektedirler (Yakın, 2006, s. 7-8).

1865 yılında radyonun icadıyla başlayan iletişim teknolojisindeki hızlı gelişmelerin, günümüzde hem kitle iletişim aracı hem de bireysel iletişim aracı olarak karşımıza çıkardığı ‘internet’ gündelik hayatımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur (Sarmaşık, 2011, s.22). Günümüzün iletişim ortamında cep telefonu ve internet bağlantısına sahip her insan, dünyanın hangi noktası olursa olsun canlı yayınlar yapabilmekte, farklı dillere sahip olsalar bile yine modern teknolojinin gelişmelerinden biri olan çeviri uygulamasına sahip teknolojileri kullanarak aynı canlı yayınlara katılım gösterebilmekte ve etkileşim alabilmektedir. İki gün takip edilmediğinde birçok gelişmeyi kaçırmış olabileceğiniz bir iletişim ortamında, küresel bilgi ağlarına katılım 21.yüzyılda yaşam kalitesinin bir ölçüsü durumuna gelmiştir. Dijitalleşmeyle birlikte 1990’lardan itibaren hayatımıza giren ve hızlı bir şekilde yayılarak bizi kontrolüne alan dijital ağlar, hayatımızın bir parçası olan genetik ağlar, iş ağları, sosyal ağlar, ulaşım ağları gibi diğer tüm ağları değiştirmekte ve dönüştürmektedir. Etkileşim alanıyla özellikle sosyal ilişkilerimizde oluşturduğumuz düğümler ve bunlar arasındaki bağ dijitalleşmeyle birlikte daha da karmaşık bir hal almıştır (Avşar, 2021, s.645-646).

Bu çalışmada kitle iletişim araçlarının yeni iletişim teknolojilerine evrilme sürecinin çatısı altında günümüzün iletişimsel ortamının en önemli aracı konumunda bulunan cep telefonu ve buna bağlı mobil teknolojinin getirdiği sanal ortamlar, sanal konuşma gruplarının insan ilişkilerinde yaşattığı dönüşüm ve değişimler kuramcılar üzerinden açılan perspektifle beraber değerlendirilmiştir. Bu teknolojilerin telefon özelinde dünya sinemasında hangi dönemlerde film içinde nasıl kullanıldığına ve kurgulandığına, hangi süreçlerden geçtiği ve ne anlam ifade ettiğine dair yaklaşımlar kronolojik bir sırayla dünya ve türk sinemasından örnekler ışığında analiz edilmiştir. Tezin son bölümü günümüz iletişim teknolojisinin insanlarda yarattığı ruh hallerinden bir gözlem olarak ortaya çıkan 'Çıkarıldınız' filmi ile örneklenmiştir.

1.1 Problem

İnsan davranışının değişkenliğinde teknolojinin almış olduğu konum itibariyle yeni medyanın insanı bağımlılığa götüren süreçlerinin nasıl başladığı ve nasıl devam ettiği, insan ilişkilerinin geçmişten günümüze dönüşen boyutunda internetin rolünün ne olduğu, kitle iletişimin önemli aracı konumundaki telefon-sosyal medya birlikteliğinin insan kimliğinde nasıl etkiler yarattığı ve bu birlikteliğin araçsal olarak dünya sinemasında gösteriminin hangi aşamalardan geçtiği sorularının genel tez kapsamında cevaplarının bulunması istenmiştir.

1.2 Amaç

Hazırlanan bu tez ve eserde, yeni iletişim teknolojilerinin günümüz insanı üzerinde bıraktığı etkinin izlenebilmesi ve iletişimin daha sınırlı imkanlarla sağlanabildiği dönemleri yaşamış bir karakterin, ikili ilişkiler ve grup ilişkileri bağlamında akıllı telefon teknolojisinin kendisine ait iletişim dünyası üzerinde yarattığı değişimlerin görülmesi amaçlanmıştır. Bu noktada teknolojinin getirdiği sanal iletişimlerin günümüz insanı üzerinde kişiler arası iletişimi hangi düzeyde etkileyip etkilemediği, daha kolay iletişim kurabilmenin bir bağımlılık yaratıp yaratmadığı veya her şeyin sanal olarak yaşanmasının insanı yaşanan gerçeklikten uzaklaştırıp onu yalnız bir birey haline dönüştürüp dönüştürmediği sorularının yanıtlarını bulmak ve "ÇIKARILDINIZ" filmi ile de bunu görsel dünyaya aktarmaya çalışmak bu tezin esas noktasını oluşturur.

1.3 Önem

Yirminci yüzyılda internetin ortaya çıkmasıyla gelişen ve akıllı telefonlarında hayatımızın merkezinde yer almasıyla başlayan yeni iletişim yöntemlerinin günümüz insanı üzerinden incelenmesi, yeni iletişim teknolojilerinin kuramcıların ışığında iyi ve kötü yanlarının tespiti açısından önemlidir.

1.4 Varsayımlar

Teknolojinin günümüzdeki en popüler kullanım aracı olarak telefon ve sosyal medya birlikteliğinin hayatlara müdahele açısından belirleyici rolü vardır. Bu müdaheleler sonucunda birtakım olumlu veya olumsuz davranışsal durumlar gözlemlenebilir. Toplum içerisinde yaygınlaşan teknolojik araçların kullanımı bireyleri de bu kullanıma sevkeder. Teknolojinin paydaşlarını oluşturan bireylerin ortak yaşam alanı bir telefon ekranı içerisine sığdırılabilir. Bu da günümüzün en büyük paradokslarından birini oluşturur. Yüzyüze iletişim ve uzaktan iletişim çatışması, geleceğinde en büyük temel tartışma alanını oluşturabilmektedir.

1.5 Sınırlıklar

Telgrafla başlamış sinema, telefon, radyo ve televizyonun dahil olmasıyla ilerleyen iletişim dünyasındaki gelişmelere internetin de dahil olmasıyla ortaya çıkan tablet, akıllı telefon gibi iletişim araçlarının katılımı ile iletişimde değişim ve dönüşümler meydana gelmiştir. Telefonun iletişimde zaman ve mekân sınırını ortadan kaldırmış olması ona farklı bir alan açılmasını gerektirmiş ve tezde diğer kitle iletişim araçlarının merkezinde olduğu filmler kapsam dışında tutulmuştur. Örneklerde seçilen filmler de sadece telefonun gözüktüğü filmler olarak seçilmemiş, telefonun filme veya filmin çekildiği döneme etki eden konumları dolayısıyla özellikle seçilmesi de yine bir sınırlılık oluşturmuştur. Özellikle cep telefonları yaygın kullanımı ve internetin dahil olmasıyla ileri teknoloji yeni birçok unsurun bireyler üzerinde yarattığı değişimler sebebiyle diğer iletişim araçlarından ve sabit telefonlardan ayrı tutularak, eser kısmında sadece merkezine akıllı telefon teknolojisini alarak cep telefonu ile sınırlandırılmıştır.

1.6 Yöntem

Genel tarama modeli, hazırlanan bu tezde yöntem olarak kullanılarak, literatür taraması yapılıp, Türk ve Dünya sinemasından seçilen örnek filmler kategorik olarak incelenecektir. Seçilen bu filmler telefonun kronolojik olarak dönemsel olarak geçirdiği gelişimin film kurgusu içerisinde yer aldığı örnekler olarak seçilerek incelenmiştir. İncelemeye kaynak olacak kitaplar, dergiler, ilgili tezler taranmış ve seçilen filmler izlenerek tezin ana noktasını oluşturan telefonun bu filmlerdeki sahneleri gösterilerek tez görsel anlamda da desteklenmiştir.

1.6.1 Evren ve örneklem

Bu tez kapsamındaki evren, sosyal medya ve telefon birlikteliğini ele alırken örneklem alanı ise icadından günümüze kadar sinemanın içerisindeki kullanım biçimlerini sunarak bu filmin bakış açısını yansıtmaktadır.

1.7 Tanımlar

Bu bölümde tez içerisinde önemli bulunan kavramların açıklamaları yer almaktadır;

Teknolojik Determinizm: Kısaca teknolojik iyimserlik olarak tanımlanan teknolojik determinizm teknolojiyi doğal, teknolojik değişmeyi de doğal süreç olarak kabul eden görüştür. Bu değişmelere müdahele edilmediği takdirde teknoloji ile yarınlara daha da mutlu bakabilen bir toplum yapısı oluşacağı ifade edilmektedir.

Medium: Ortam, medya, araç olarak ifade edilen medium, The Medium is The Message "araç mesajdır" kavramı ile McLuhan'ın kitaplarında uzun yıllardır iletişim bilimciler tarafından tartışılmaktadır. Bu kavramda bahsedilen araç teknoloji, medya ve televizyon olarak düşünülür; bu araçların iyi yönde kullanılmaları halinde toplumsal yaşama katkı yapan, onu destekleyen vasıtalar oldukları varsayılır.

1.8 Kuramsal Çerçeve

Yeni iletişim teknolojileri çok sık kullanılan bir terim olmasıyla beraber, kapsamı devamlı değişen ve yenilenen teknolojik gelişmelerin sonucu olmasından dolayı anlam itibari ile de belirsizleşebilmektedir. Seneler öncesinde yeni iletişim teknolojileri denildiğinde uydu

üzerinden televizyon yayınları ve birkaç telekömünikasyon hizmeti akla gelirken, günümüzde artık sayısal (dijital) televizyon ve internet ön planda olmaktadır. Buna bağlı olarak yeni iletişim teknolojileri, belli bir teknolojiyi ya da teknolojiler grubunu değil, bir gelişmeyi ifade etmektedir (Tuncel, 2005, s. 91). İletişim teknolojileri günümüzde hızlı bir gelişim ve değişim gösterirken bunun da sonucu olarak dünyada birtakım değişiklikler yaratmaktadır. İnternet kuşkusuz yeni iletişim teknolojilerinin gelişmesini sağlayan en önemli kaynak olmuştur.

Yeni medya, bir bölümü bilgisayarlara (bilgi-işlem) özgü işlemleri, bir bölümü ise iletişim araçlarına (haberleşme-telekömünikasyon ve yayıncılık) özgü yapıları barındıran iki yönlü, 'melez' bir medyadır. Buna bağlı olarak yeni medya, iletişim araçlarının günümüz teknolojisindeki karşılıklarını belirtmek için kullanılmaktadır. Günümüzde geleneksel iletişim araçlarından farklı olan sayısal televizyon, internet, GSM, WAP, CD, VCD, DVD, etkileşimli CD, çift taraflı CD (bir yüzü CD, diğer yüzü DVD) ve buna benzer yeni medya teknolojileri, kitle iletişim araçlarından nicel anlamda farklı olarak, sayısal teknoloji ile üretilmişlerdir. Böylelikle de yeni medya sayısal ağlara bağlanabilme, bu bağlantının, yani karşılıklı işleyen akışkan bir ağın sağladığı çoklu ortam özelliklerini kullanıcısına yeni hizmet seçenekleri olarak sunma imkanına sahip olmaktadır (Törenli, 2005, s. 87).

Günümüzdeki iletişim uygulamaları geleneksel iletişime olan bağları tam olarak ortadan kaldıramamış, geleneksel iletişim araçlarıyla yeni medya iç içe bulunduğu için bir arada kullanılmıştır. Dolayısıyla yeni medya 1970'ler sonrasında iletişim alanına bilgisayar ve bilgi-işlem alanında yaşanan gelişmelerin uyarlanması sonucu şekillenmeye başlamıştır. Bu sebeple yeni medya, "bilgi ve iletişim teknolojileri veya bilişim teknolojileri" adıyla da kullanılmaktadır (Törenli, 2005, s.88). Manovich'e göre ise yeni medya "genel olarak var olan medyayı, etkileşimli olarak, sayısal veriye dönüştürmeye yönlendiren ve bilgisayar aracılığıyla üretim, dağıtım ve paylaşım sağlayan ortamlar" dır (Manovich, 2001, s. 19).

Bilginin ulaşılabilir bir noktaya gelmesine neden olan matbaanın bulunmasıyla birlikte enformasyon tarihsel düzlemde farklı bir biçimde gelişim göstermiştir. Matbaa ile birlikte tarihsel süreçte o zamana kadar hiç olmadığı şekilde artan, hızlanan, ucuzlayan ve yayılan

enformasyon; teknolojide yaşanan her gelişme sonrası büyük bir ölçüde artmış, ucuzlamış, hızlanmış ve yaygınlaşmıştır. Matbaanın etkisinden sonra bir başka etki radyo ve film teknolojileri sayesinde gerçekleşmiştir. Bunun sebebi okur yazar olma zorunluluğu gerektirmemesidir. Buna bağlı olarak okuma yazma oranının düşük olduğu toplumlarda bile enformasyonun toplumsal anlamda yayılım göstermesi kaçınılmazdır. İlerleyen dönemde asıl teknolojik devrim ise bilgisayar teknolojileri ve hemen peşinden gelen internet sayesinde gerçekleşmiştir. Özellikle ikinci nesil internet (web 2.0) ve sosyal medyanın da yaygınlaşmasıyla pasif izleyiciler artık içerik üretme konumuna gelmiştir (Avşar, 2021, s.645).

Kırık'a göre günümüzdeki teknolojik gelişme ve değişimlerin temelini sayısal (dijital) devrim meydana getirmektedir. Tekerleğin icadının mesafeleri kısaltarak insanların gidecekleri yere daha kısa zaman içerisinde ulaşmaya başlamış olması nasıl uygarlık tarihinde derin bir iz bıraktıysa günümüzde ise sayısal teknoloji iletişim alanında büyük bir iz bırakmıştır. Çünkü sayısal teknoloji, insanlara eğitim-öğretim ve iş yaşamlarında farklı çalışma olanakları ve sosyal etkinlikler içerisinde bulunma imkânı sağlamıştır. İnternet ve sayısal teknolojik gelişmelerle birlikte yeni medya, toplumdaki herkes üzerinde büyük bir etki bırakarak toplumsal bir dönüşüm yaşanmasına sebep olmuştur (2013, s.66-67).

Yeni iletişim teknolojileri toplumsal yaşamın kolaylaşmasını sağlayan çok sayıda yenilik üretmiştir. En başta enformasyona ve mesaja ulaşmanın hızı, sağladığı imkân açısından önemlidir. Enformasyona hızlı ulaşmak maliyetleri azaltan önemli bir faktördür. Örneğin iletişim araçları ile yapılan bir yazışmanın geçmiş dönemlerde yapılan mektupla yazışmanın yerini alması, zaman ve maliyet olarak değerlendirildiğinde büyük bir tasarruf sağladığı görülmektedir. Kâğıt kullanımının azalması ile birlikte de çevre zararları azaltılırken, aynı zamanda belge yönetiminde de etkin ve kolay bir kullanım imkanına fırsat vermiştir (Uğurlu, 2013, s.13).

Sonuç olarak değerlendirildiğinde, yeni medyayla birlikte kapsama alanı büyüklüğünün ve hızın ön plana geçtiği, uzak mesafelerin iletişim kurulmasına engel olmadığı, kişiye veya gruba özel mesajlar gönderilebildiği ve insan aklının kapasitesinin hem zorlanmaması hem de insan aklına göre daha büyük bir bellek kapasitesine sahip olunan

bir iletişim biçimi ortaya çıkmıştır. Yeni medyayla (araca-ortama) birlikte, bireylerin sanal olarak sanal topluluklar içinde kendilerine konuşma alanları yaratarak bir nevi yüz yüze görüşmenin yerini tutamayacak olsada görüntünün ve sesin araçlar aracılığıyla ortama taşınabildiği ama aynı zamanda da mesafeler ne kadar olursa olsun eş zamanlı olarak gerçekleştirilebildiği, iletişimin oluşum seyrinin tamamlanmış olduğu, yani okuyucunun-izleyicinin 'okur-izler' konumda tutulabildiği bir 'görsel-işitsel' iletişim ortamı ya da biçimi yaşanabilmektedir (Törenli, 2005, s. 155-156).

1.8.1 Harold Innis

"Empire and Communications" ve "The Bias of Communication" adlı çalışmaları ile kendinden sonraki iletişimcileri büyük oranda etkilemiş olan Kanadalı tarihçi ve iktisatçı Innis'e göre iletişim teknolojilerinin diğer teknolojilerden daha önemli bir konumda bulunması iki önemli sebebe dayanmaktadır. Bunlardan birincisi insanların teknolojilerle bir içsel ilişkisinin bulunmasıdır. İletişim teknolojisi de insan düşüncesi ve bilincinin bir uzantısı olması bakımından merkezi bir önemde yer almaktadır. İkincisi ise teknolojide yaşanan tarihsel kırılımların her zaman öncelikle iletişim süreçleri üzerinden ilerlemesidir (Özçetin, 2018, s. 241). "The Bias of Communication" çalışmasında bir toplum yapısının oluşmasında etkili olan faktörün teknolojik değişim ve gelişmelerin olduğunu aktarır.

Teknolojinin toplumlar üzerindeki etkilerini hem bireysel hem de toplumsal kalkınma açısından iyimser bir gözlemle değerlendiren Innis, iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ve yaşanan değişimlerin insanın düşünce ve toplumsal örgütlenme biçimlerinde değişimler meydana getirdiğini iddia etmiştir. Teknolojiyi bağımsız değişken olarak konumlandıran bu düşünce yapısı teknolojiyi, toplumların değişiminde ve dünya üzerindeki problemlerin çözümünde temel öğe olarak görmektedir (Yaylagül, 2006, s.60).

Innis teknolojik deterministtir ve iletişim teorileri içinde 'Teknolojik Belirlenimcilik Kuramı'nın McLuhanla beraber önemli savunucularındandır. Bu kuram hem teknolojinin özerk olduğunu hem de toplumların gelişimi üzerinde doğrudan değişimlere sebep olması bakımından da belirleyici etkileri olduğu varsayımından hareket etmektedir. Özçağlayan, Teknolojik Determinizmi şu şekilde yorumlamaktadır; *"Teknolojik determinizm, toplumsal biçimdeki ve kültürdeki değişikliklerin nedenini teknolojideki değişmelerin bir*

fonksiyonu olarak yorumlayan görüştür. Teknolojik determinizme göre insanın fiziksel yeteneklerini geliştirmek için teknolojik araçlar üretilmektedir. İnsan teknolojisinin edilgen bir öğesidir" (Özçağlayan, 1998, s. 51).

Innis iletişim teknolojilerinin içerikden bağımsız şekilde yapısı itibari ile etkilerinin bulunduğunu ve bu bağlamda da içeriğin öneminin kalmadığını belirtmektedir (Tekinalp ve Uzun, 2009, s.129). Innis'e göre, insan kendi teknolojisi bir bütündür; toplumsal ve kültürel olarak yaşanan değişiklikler iletişim teknolojisinde meydana gelen değişimlerin bir sonucu olarak görülür. Teknolojik araç-gereçlerin çoğu insandaki fiziksel yetenekleri daha ileri seviyelere yükseltmek içindir, iletişim teknolojisi düşüncenin, bilincin, insanın az sayıdaki kavramsal yeteneklerinin devamı niteliğindedir; bundan dolayı geniş anlamda simgesel temsil biçimlerini içeren iletişim araçları gerçekte düşüncenin/beynin bir uzantısı konumundadır (Özçağlayan, 1998, s. 51).

1.8.2 Marshall McLuhan

Innis'in düşüncelerinden etkilenen ve Innis gibi teknolojik determinizm kuramının önemli savunucularından hatta onu şekillendiren bir isim olan McLuhan, her kültür çağında bilginin kaydedilip aktarıldığı ortamın o kültür yapısının şekillenmesinde kesin bir rol oynadığı görüşünü öne sürmüştür (Tekinalp ve Uzun, 2004, s.134). 'Araç İletidir' diye söz ettiği bu görüşten Culkin dört anlam çıkarmıştır: İçerik yerine biçimin ön planda tutulması; içerik her zaman mevcuttur, ancak aracın bilinmesi içeriğinde bilinmesini mümkün kılar bu sebeple araç ortak iletidir; araç yansız değildir, televizyonun kullanılmamış tembel duyulara mesaj yollaması gibi kullanan kişilerin algısal alışkanlıklarının değişmesine sebep olur; araç toplumun kendisine de mesaj yollar (Culkin 1968'den Akt. Erdoğan ve Alemdar, 1990, s. 156).

İletişim uzmanlarına göre McLuhan görüşleriyle yıllardan beri sürüp giden iletişim tekniğinin nötrlüğü mitosunu yıkmaktadır. Çünkü bu araçlar sandığımız gibi nötr, üzerine ne konulursa onu taşıyan ve bu konumuyla da iletişim sürecinin dışında kalan araçlar değildir. Tam aksine, iletişim sürecinde, iletiye anlamını veren duyma, düşünme ve davranış üzerinde etkili olan bir öğedir. McLuhan'ın deyişiyle insanların ilişki ve eylem ölçülerini biçimleyen ve belirleyen şey kullanılan araçtır. Bir kültürün iletilme biçimi ve tekniği bu kültürün içeriğini etkiler ve onu belirler. Bunun anlamı da her iletişim

tekniğinin ya da belli iletişim teknikleri, grubun belli tür bir kültür ortaya çıkaracağıdır (Altay, 2003, s. 9).

McLuhan'a göre araç, insan yaşamını ve ilişkilerini hem kontrol edebilen hem de şekillendiren bir konumda değerlendirilir. Bu araçların kullanım alanları ve içeriklerinin çok çeşitli olması, aracın insan yaşamının her aşamasının şekillenmesinde çok etkili olmasına olanak verir. McLuhan, iletişim araçlarının insan ilişkilerinde yaşattığı değişimlerin yeni formlara dönüşmesine ve bu dönüşümlerinde aracın yapısına dahil olduğunu görerek sonunda aracın dönüşüme uğrayarak mesaja dönüştüğünü iddia etmiştir. Kitle iletişim araçları kişisel, ekonomik, siyasal, psikolojik, estetik, ahlaki ve etik hayat alanlarını o kadar geniş bir perspektiften etkilemektedir ki değiştirmedikleri, dokunmadıkları, ilişmedikleri hiçbir şey kalmamıştır (McLuhan, 2005, s. 26).

McLuhan insanın teknolojiye tapınma eğilimi göstermesinin nedenini insanoğunun kendi makinasının yaratığı haline dönüşmesine bağlar. İnsan eliyle oluşturulmuş, yeteri kadar gelişim göstermiş olan her yapının, dönüp kullanıcıyı kendi içine alma eğilimi gösterdiği bilinmektedir. Teknoloji, insan duyularından herhangi birini öne çıkarmaya zorlamakta; aynı anda diğer duygular ya zayıflatılmakta ya da geçici olarak tümüyle ortadan kaldırılmaktadır. İleri dönemlerde ise sonunda insanoğlu kendi makinasının yaratığı haline dönüşmekte ve teknolojiye tapma noktasına gelmektedir (McLuhan, 2001:25).

Gutenberg Galaksisi adlı kitabında McLuhan küresel köy kavramını dile getirir. Ona göre kitle iletişim araçlarının teknolojik gelişmelerden sonra daha çok kişilere etki ettiğini, dünyanın neresinde olursa olsun yaşanan gelişmelerden binlerce kilometre ötedeki insanların bile haberi olacağını belirterek, sonunda dünyanın küresel bir köy halini alacağını öne sürmektedir. McLuhan küresel köy kavramını teknolojinin geliştirdiği medyanın insanlığı yeniden bir araya getirdiği saptaması üzerine inşa etmektedir (Avşar, 2021, s. 662-663). İletişim teknolojilerindeki değişim ve gelişimle beraber günümüzde her bilginin, söylenen bir sözün ya da yaşanan bir olayın dünyadaki yayılım hızını göz önüne alırsak herkes herşeyden hemen hemen aynı anda haberdar olabilmektedir. McLuhan'ın küresel köy ifadesi ile açıkladığı bu durumu Güngör 'de bu köyün günümüzde insanların evlere kapandığı, evlerden televizyon ve bilgisayar ekranlarına

bakarak, iletişimin tamamen teknoloji ile aracılı bir hale geldiğini belirtmektedir (2011, s.156-157).

1.8.3 Manuel Castells

Castells'e göre mikroelektronik temelli enformasyon ve iletişim teknolojileri kitle iletişimin tüm biçimlerinin birlikte kullanımı dijital, küresel, çok modlu, çok kanallı hipertext olarak mümkün hale gelmiştir. Castells 'kitlesel öz iletişim' dediği sürecin sistem kullanıcılarının interaktif kapasitelerini hem farklılaştırdığını hem de arttırdığını söylemektedir. Castells iletişimde bulunan özneye çok geniş bir otonomi sağlayan bu sürecin global medya sahipliği tarafından şekillendiriliyor olsa da yeni teknolojilerin farklı kanallara olanaklar sağladığını ifade eder. (Castells'den Akt.Hepkon, 2011, s.135-136). Castells'e göre internetin yaygınlaşması çokluktan çokluğa mesaj gönderme kapasitesini arttırmış, yeni bir tür interaktif iletişimi mümkün kılmıştır. Castells'in "kitlesel öz iletişim" kavramı küresel bir izleyici kitlesine ulaştığı için kitle iletişimi, mesaj üretimi bireysel olduğu, potansiyel alıcılar bireysel seçildiği için kişilerarası iletişimi kapsamaktadır (Castells'den Akt. Hepkon, 2011, s. 130-131).

Castells gelişen teknolojiler doğrultusunda medya iletilerinin çeşitlenmesini yeni medyanın önemli özelliklerinden biri olarak görür. Küresel dünyada artık her birey yeni medyayla beraber pasif izleyici olmaktan çıkarak içerik üretebilen, duygu ve düşüncelerini kolayca ve istediği yerden ifade edebilen aktif bir izleyiciye dönüşmüştür. Kişiler artık toplumda izleyen-tüketen değil paylaşan-üreten bir rol alarak medya iletilerinin çeşitlenmesine imkân yaratan konuma gelmişlerdir.

Çağdaş kültürlerde modern iletişimin merkeziliği, bir kitle kültürünü değil, Castells'in 'gerçek sanallık' kavramını ortaya çıkarmaktadır ve bu gerçek sanallık içerisinde gelecek, insan çeşitliliğini bastıran, kitle yönetimli, homojen bir kültürden ziyade, rekabet üstünlüğünün ürün farklılaştırma ve izleyici bölümleme yoluyla kazanıldığı, çeşitlilik gösteren bir popüler kültürün yönetiminde olacaktır (Stevenson, 2008, s.308-311).

Castells, McLuhan 'ın küresel köy çıkarımlarından farklı olarak toplumda kişiye özel kulübelerin bulunduğunu ve bireylerin burada yaşadıklarını ifade eder. İnternetle beraber sosyal medyanında etkisiyle bireyin vakitlerinin çoğunu geçirdiği sanal ortamlar, bireyi

gerçek ortamlardan soyutlayarak kişiyi burada yaşamaya mümkün kılar bir yapıya sahiptir. Castells ‘in ‘gerçek sanallık’ kavramının işaret ettiği bu bağlamda günümüzdeki toplumsal yapıda da birey sosyalleşme alanı olarak yeni iletişim teknolojilerindeki gelişmeler doğrultusunda özellikle sosyal medyayla beraber dışarıyı değil evlerini hatta odalarını tercih etmektedir. Castells ‘in kişiye özel kulübeleri bu bağlamda günümüzde önemli bir kavram olarak ortaya çıkar. İnternet teknolojisinin bunu mümkün kılan yapısı itibari ile bu da bize insanların sosyalleşirken bile yalnız olmayı tercih ettiklerini gösterir.

2. KİTLE İLETİŞİM ARACI OLARAK TELEFON VE SİNEMA İLİŞKİSİ

Kitle iletişimi kavramı kısaca, kitlere yönelik ileti üretimi ve dağıtımının kurumsallaşmış biçimlerini anlatır. Bir başka tanımlamayla; Kendi içinde göreceli olarak az farklılaşmış bir topluluğa yönelik anlam ve bilgi aktarımı şeklinde ifade edilebilir. Tek yönlü bir iletişimin temel alındığı kitle iletişiminde ileti, kitle iletişim araçları tarafından kalabalık bir kitleye iletilir (Usluata, 1995, s.74). Telgraf, gazete, dergi, radyo, sinema, televizyon ve telefon gibi geniş kitlelere ulaşan kitle iletişim araçlarının dönüm noktasını ise internet oluşturmaktadır. Telefonların yaşadığı dönüşümde internetle akıllı telefonlara evrilmesiyle birlikte en çok kullanılan kitle iletişim araçları konumuna gelmiştir. İnternetin kendi içinde yaşadığı gelişimlerle birlikte sosyal medya platformlarının ortaya çıkmasından sonra ise kitle iletişim artık yeni bir boyut kazanmıştır.

Sosyal medyanın küresel olarak toplumları birçok yönden dönüştürücü ve kendine bağımlı yapan yapısının içinde bireyler; hem bireysel hemde sanal gruplar çerçevesinde günlük yaşam içerisinde iletişim kurma, kamuoyu oluşturma, bilgi edinme, sosyalleşme, eğlence gibi farklı amaçlar doğrultusunda bu platformlarda uzun saatler boyunca vakit geçirmektedirler. Gelenekselleşen kitle iletişim araçlarından en önemli farkının insanlar arasındaki etkileşimi sürekli mümkün kılan yapısı olmasının temelinde dünyadaki bilgisayarların birbirine bağlanarak kurduğu iletişim ağı yatmaktadır. Bunun sonucu olarak hem bireylerin hemde toplumun, yaşam ve düşünce tarzlarında değişimler yaşanmıştır. Zaman ve mekândan bağımsız kurulan iletişim kendine özgü yeni bir dünya yaratmış, bununla birlikte yeni ilişki ve eylem biçimleri ortaya çıkmıştır (Uğur ve Bilici, 1998, s.494). İnternetin dijital çağ olarak tanımladığımız bu yüzyılda; toplum yaşamında gerek arkadaşlık ilişkileri gerek iletişim kurma biçimlerinde yarattığı değişim, insanı kuşatan bir yapısı olan sosyal medyanın da bu toplumsal değişimde oynadığı önemli rol ve topluma kazandırdığı yeni rol toplumsal değişimleri kendine özgü diliyle anlatan sinemaya da konu olmuş, sanal dünyanın işlendiği çok sayıda yapım ortaya çıkmıştır.

Sinema Rumca kökenli bir sözcüktür. “Kinemasatos” hareket; “graphein” sözcüğü de yazmak kelimesinin karşılığıdır ve bu iki kelimenin yan yana gelerek oluşturdukları

sinematograf sözcüğü "hareketleri yazan" anlamına gelmektedir. Resimlerin birbiri ardına sıralanması ve hızlı şekilde mercekten geçirilmesiyle birlikte resmin hareketli bir görüntü oluşturması temeline dayanan bir tekniktir. İnsan gözü bir saniyede 24 kareyi sırasıyla hızlı bir şekilde gördüğünde bu görüntüleri hareketli olarak algılamaktadır. Sinemada bu prensip üzerine kuruludur (Yamak, 2013, s.5). Hızla gelişen teknolojinin etkileri sinema alanında da yaşanmış, sinema ortaya çıktığı ilk yıllardan bugüne kadar zaman içinde çok fazla yenilik ve değişim süreci içerisinde yer almıştır. Yeni medya kavramı nasıl bireyleri ve toplumları etkilemişse sinemada bu gelişmelere ayak uydurmak zorunda kalmış ve süreç içerisinde hem teknik olarak hem de iletişim araçlarının sinemada kullanımı farklılaşmıştır. Telefonun ilk yıllarından başlayarak, akıllı telefonlara evrilme ve sosyal medyayla birlikte daha karmaşık bir hal aldığı günümüze kadar incelediğimiz dünya sinemasından örneklerine geçmeden önce mobil teknolojiye giden sürecin anlatılması önem taşımaktadır.

2.1 Telefon

Farklı uzaklıklarda bulunan bireyler arasındaki iletişimi sağlayan en çok kullanılan iletişim aracı olarak telefon, bir iletişim ve enformasyon aracı olmanın ötesinde, toplumlar için kimlik, kültür, siyaset ve ekonomi alanlarında da rolü bulunan bir araçtır. 10 Mart 1876' da Graham Bell'in telefonu icat etmesi iletişim devriminin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Yıllar içerisinde sürekli gelişimini sürdüren telefon kablosuz teknolojinin daha gelişim göstermemiş olduğu dönemlerde kendini hep sabitleyen bir konumda yer etmiştir. Finlandiya ve İsveç gibi coğrafi faktörlerin etkisiyle kablo döşemede sıkıntı yaşamaya başlayan ülkelerin alternatif kanallar arama çabasıyla da telefon yıllar içerisinde kablosundan kurtularak kablosuz hale gelmiştir (Uğurlu, 2013, s.6). "*Belirli bir tarihsel döneme hâkim olan bireysel veya toplumsal gerçekliği belirlemede, ona değer biçmede, iletişimin içeriği ve bu içerikte zaman içinde görülen değişiklikler kadar iletişimin yapılış biçimi, yararlanılan iletişim araçları-ortamları ya da hâkim konuma geçen veya bu konumunu kaybeden iletişim araçlarında-ortamlarında gözlemlenen değişiklikler de önem taşımaktadır*" (Törenli, 2005, s.154-155).

Sabit telefonlar ilk yıllarda, kişiler arasındaki mesafe ve zaman sınırlamasını ortadan kaldırarak kişilerarası iletişimin bir parçası görülürken, zaman içerisinde büyük kitleler

arasında bilgi ve enformasyon hizmeti sağlamasından ötürü iletişim araştırmacıları tarafından bir kitle iletişim aracı olarak kabul görmüştür. Cep telefonları ise hem kitle iletişiminin hem de kişilerarası iletişimin özelliklerini kendi dinamiklerinde bulundurmaktadır. Dolayısıyla cep telefonları en temel işlevlerini yerine getirme noktasında sabit telefonlardan bu bağlamda uzaklaşmaz ama sabit telefonların hareket edememe kusurlarını işlevselliği yönünden daha faydalı olma noktasında üstünlük kurarak daha işlevsel bir araç olmuştur (Leung ve Wei, 2000, s.309).

2.2 Yeni İletişim Teknolojisi: Mobil Teknoloji

İletişim teknolojilerinde yaşanan değişim ve gelişimlerle beraber farklı konumlarda bulunan sistem ve bilgiye çok hızlı bir şekilde ulaşılabilmektedir. 21.yüzyılda iletişim alışkanlıklarında çok yönlü değişikliklere sebep olan bu yüzyılda hayatımıza giren mobilite kavramıdır. Mobil telefonların kullanımıyla beraber iletişim altyapılarının gelişmesi, yeni nesil kablosuz iletişim teknolojilerinin toplum içinde yaygınlaşmasıyla brilikte de mobil iletişim teknolojisi sürekli gelişim göstermiş ve yaygınlaşmıştır (Kayabaş, 2013, s177).

Öztürk teknolojideki bu gelişimlerin bir sonucu olarak iletişim sektöründe telefon kullanım alışkanlıklarındaki değişimler yaşandığını belirtmektedir. Cep telefonlarında yaşanan bu hızlı değişim ve topluma çok hızlı bir şekilde yayılım göstermesi sabit telefonlara olan kullanım popüleritelerini etkilemiş, kullanıcıların artık sabit telefonları eski bir moda olarak gördüğünü belirtmiştir (Öztürk, 2006, s.26). Cep telefonlarının sabit telefonların üzerine çıkan bir kullanım oranı yakalaması ve aynı işlevini yerine getiriyor olması ile birlikte aynı zamanda bir mekâna bağlı olunamaması ve mekânsal sınırlamaları aşması mobilizasyonu sağlamıştır. Bununla birlikte cep telefonunun internete bağlanmasıyla beraber, geleneksel telefonlarla kurulan iletişimin ötesine geçerek yaşadığı dönüşüm ve gelişim sabit telefonların kullanıcılarda yarattığı sınırlamaları ortadan kaldırmış ve kullanıcılarda daha fazla doyum oluşturmaktadır (Özcan ve Koçak, 2003, s.242).

İnsanlar toplumdaki konumlanmış rolleri nedeniyle iletişim sistemlerini ilişki ağları kurmak ve bunu devam ettirmek için kullanırlar. Bireyin özel ihtiyaçlarını yerine getirme, yaşamındaki bilgiye ulaşma ve genel bir mutluluk duygusu hissetme gibi önemli

ihtiyaçları bu ilişkilerin kapsama alanını oluşturmaktadır. İletişimde yaşanan bunca gelişim, değişim ve yenilikle beraber insanlar artık ister arkadaş ve akraba ister yabancılarla kurdukları iletişimde sosyal etkileşimin (interaction) kalıplarını ve özelliklerini değiştirmiştir. Cep telefonlarıyla beraber insanlar yalnızlık duygularından kurtulmuş, aile bağlarını güçlendirmiş ve sosyal etkileşiminde önemli mesafeler kat etmiştir (Özçağlayan, 1998, s. 161). Bu bağlamda mobil teknolojinin bu işlevsel olarak kullanımı kullanıcılarda sanal ve reel olarak yaşanması muhtemel iki farklı dünyayı aynı merkezde iç içe geçmiş bir şekilde yaşamasına olanak tanımaktadır. İnsanlar mobil iletişim araçlarıyla konuşurken, mesajlaşırken veya uygulama alanındayken kendini o an bulunduğu ortamdan ve kişilerden soyutlayarak kendini dijital alana sanal ve reelin bir arada bulunduğu bir alana doğru geçmektedir. Cep telefonlarının sahip olduğu teknolojik özelliklerinden dolayı kullanıcıya ait bir kimlik olma yolunda birtakım önemli işlevleride bünyesinde barındırmaktadır. Bilgi ve verileri saklama alanlarında muhafaza etmesinden ötürü kullanıcılara farklı deneyimler yaşatabilir. Bunu daha geniş bir tanımlamayla ifade edersek cep telefonları, kullanıcıların sosyal çevresindeki insanlarla yaptığı yazışmaların, mesajlaşmaların saklandığı mesaj kutularından, onlar hakkında bilgi olunmasını sağlayan fotoğraflarından, ses dosyalarına, zil seslerine ve oyun uygulamalarına kadar kullanıcıların ’şeylerini’ saklayarak ve bunu diledikleri zaman silip diledikleri zaman yeniden düzenlenmesine olanak sağlayan alanı üretmektedir. Böylelikle cep telefonları ve mobil teknoloji kullanıcısına bedeninin, duygularının ve üretmeye çalıştığı kimliğin uzantısı olduğu hisssiyatını verebilmektedir (Çelik, 2013, s.262-263).

2.3 Sinemada Telefonun Temsilleri

Teknolojide yaşanan değişimlerle beraber gündelik hayatın içinden aldığı her türden veriyle kurgulanan sinema filmleri de işlediği farklı konularla kendini sürekli güncel tutmaktadır. Özellikle iletişim teknolojilerinde yaşanan değişimlerin toplum yaşamına olan dönüştürücü etkisi sinemaya da etki etmiş ve bu değişimleri yansıtan farklı türde yapımlar ortaya çıkmıştır. Telefonun sosyal medyayla bütünleşmesine kadar giden bu süreci dünya sinemasındaki kurgusu üzerinden şu şekilde kronolojik olarak örneklendirilebilir ve incelenebilir.

2.3.1 Beyaz telefon filmleri

Şekil 1. Il Sıgnor Max Film Afişi (Il Sıgnor Max, 1937)

Kaynak: (https://en.wikipedia.org/wiki/Il_signor_Max#/media/File:IlsignorMax.jpg)

Beyaz Telefon Filmleri, İtalyancasıyla Telefoni Bianchi adını 1930 ve 1940'lar da Mussolini yönetimindeki İtalya'da Faşist rejimin insanların dikkatini baskıcı rejimden uzaklaştırmak, insanları eğlendirmek ve konsensüsü devam ettirmek için o dönem çekilmiş komedi ve melodram filmlerinden almaktadır. Bu filmlerin en önemli özelliği o dönemin zenginlik ve statü sembolü olarak kullanılan beyaz telefonların neredeyse her filmde gözükmesidir. Dolayısıyla o dönem iletişim için kullanılan beyaz parlak telefonların filmlerdeki bu varlığı bu türün adını "Beyaz Telefonlu" filmler olarak anılmasına sebep olmuştur. Bu dönemde çekilmiş 750 kadar filmin yarısına yakınının beyaz telefon filmlerinden oluşuyor olması bu türün o dönem için ne kadar etkin bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Sivas, 2004, s.35). Beyaz Telefon Filmleri bir oyalama politikası olarak 3 amaca hizmet etmektedir:

1. Sinemayı her yere yaygınlaştırarak, düşünme ve bilinçlenmeye zaman ayıramayacak şekilde insanların düşünme becerilerini kullanılmasına olanak tanımamak
2. Sinemalara gelen halkın dikkatini mutlu sonla biten aşk ilişkilerini anlatan romantik komedi içerikleriyle başka yöne çekmek

3. Gösterişli ve parlak ihtişamlı filmlerle halkı aldatmak ve zaman kazanarak oyalamak (Onat, 1979, s.70).

Şekil 2. The House of Shame Film Sahnesi (The House of Shame, 1938)

Kaynak:(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5b/Lacasadel_peccato.png)

Mussolini sinemanın görüntü ve metinlerle birlikte kitleler üzerinde çok büyük bir etkisi olduğunun farkında olarak, ülke propagandası yapmak için sinemayı bir araç olarak kullanmıştır. 1937 yılında Cinecitta film stüdyolarını devlet tekeli olarak kurarak halkın algısını baskıcı zihniyete sahip olan yönetimden uzaklaştırmış ve kitleleri zengin ve gösterişli bir hayat tarzının derinliklerine doğru çekerek İtalyan yaşam tarzını yüceltmeye çalışmıştır. Lüks otellerde, gece kulüplerinde, büyük yolcu gemileri gibi mekanlarda çekilen bu filmlerde evlilik, erkek ve kadın fantezileri, cinsel politika ve sosyal ilişkiler gibi temalar işlenmektedir. Dönemin bu gösterişli, zenginlik içeren refah ve ilerleme temsili zamanın İtalya gerçekliğinden çok uzak bir yapıda yer almıştır. Zengin, gelişmiş, varlıklı, özgürleşmiş ve eğitimli bir toplumun sinemadaki temsili aslında gerçekte olan fakir, maddi ve manevi olarak geri kalmış bir İtalyanın tam zıttı bir durumda konumlanmıştır. Bu bağlamda Yeni Gerçekçilik akımı da Beyaz Telefon Filmlerine tepki olarak ortaya çıkarak, İtalyanların gerçek yaşamlarını ve sınıfsal farklılıklarını yansıtmaya başlamıştır. Bu dönemin önemli filmlerine bakacak olursak; İtalya'nın ilk sesli filmi olan Gennaro Righelli'nin yönettiği La Canzone Dell'amore / Aşk Şarkısı (1930) bu dönemde çekilmiştir. La Telefonista (Nunzio Malasomma, 1932), Gli Uomini, Che Mascalzoni (Mario Camerini, 1932), La Casa Del Peccato (Max Neufeld, 1938), Il

Sıgnor Max (Mario Camerini, 1937), Dora Nelson (Mario Soldati, 1939) gibi Beyaz Telefon filmleri de yine bu dönemde çekilmiştir.

2.3.2 Dial M for Murder ve Alfred Hitchcock

Şekil 3. Dial M for Murder Film Afişi (Dial M for Murder, 1954)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0046912/mediaviewer/rm802307584/?ref_=tt_ov_i)

Yönetmen: Alfred Hitchcock

Senaryo: Frederick Knott

Oyuncular: Ray Milland, Grace Kelly, Robert Cummings

Türkçe ismi Cinayet Var olan Dial M for Murder, Alfred Hitchock'un polisiye gerilim türünde çektiği en önemli filmlerinden biridir. Film İngiltere'de evli bir çift olan Margot Wendice ve tenisçi eşi Tony Wendice ile cinayet romanları yazarı Mark Halliday arasında geçen bir yasak aşk teması çevresinde şekillenmektedir. Filmde eril baş karakter olarak

kurgulanan Tony Wendice eşiyle daha fazla ilgilenebilmek için profesyonel tenisi bırakır. Fakat eşi Margot Wendice ile meşhur yazar Mark Halliday arasında gizli bir aşk ilişkisi olduğunu farkeder. Eşinin gizli ilişkisini öğrenen Tony eşini öldürmek için plan yapar ve bu planı uygulayabilmek için zengin kadınları soyarak hayatına devam eden okuldan tanıdığı Lesgate'den karısını öldürmesini isteyerek onu olayın içine çeker. Olaylar planladığı şekilde gitmeyince bu durumdan sıyrılmak için dedektifle karşılıklı akıl oyunları başlar ve sonunda dedektif üstün gelerek Tony karşısında kazanan olur. Filmde izleyiciler aslında bir cinayet değilde cinayetin planlanması, uygulanması ve planın beklendiği gibi gerçekleşmemesiyle bir gerilimi yaşamaya başlarlar.

Şekil 4. Dial M for Murder Film Sahnesi (Dial M for Murder, 1954)

Kaynak: (https://www.imdb.com/title/tt0046912/mediaviewer/rm3125191168/)

Gerilim temponun arttırılmasıyla izleyicide yaratılan merak ve kaygı ile oluşturulmaktadır. Türkçe sözlükte "İhtiyaçların karşılanamadığı veya bir hedefe yönelmiş davranışlar engellendiğinde ortaya çıkan coşkulu durum" olarak tanımlanmaktadır (Milliyet Türkçe Sözlük, 1992, s.543). Hitchock gerilimi filmin vazgeçilmez ve filmin sonuna kadar izleyicide görülmesi gereken bir unsur olarak görür. Dorsay'a göre gerilim Hitchock sinemasının ana malzemesidir ve filmden yayılan tedirginlik seyirci üzerinde etkisini her geçen dakika hissettirmektedir. Hitchock,

filmlerinde izleyicinin devamlı bir tedirginlik duygusu yaşamasını beklemektedir. Gerilim kısa ve yüksek dozda, izleyicide şok ve korkutma düzeyinde olmamalı devamlı yaşanması gereken bir durum olarak konumlanmaktadır (1992, s.117).

Gerilim, tepkiler üzerinden izleyici açısından algılanmasındaki dozu vermekte, bir tepkinin, belli bir durumda belli bir karakteri aydınlatacak şekilde gösterilmesinde gerilimin ne kadar filme yansıtıldığı ile yakın ilişkilidir. Gerilim seyircide yaratılan etki ile doğru orantılı şekilde ilerlemektedir (Nutku, 2002, s.209). Gerilimi yaratan araçlar, gerilimin dozu ve yeri izleyicinin bunu güçlü bir şekilde hissedebilmesi için son derece önem teşkil etmektedir. Cinayet Var filminde Hitchock bu gerilimi filmin merkezine yerleştirdiği siyah telefon öğesiyle ortaya koymaktadır. Cinayet planlamasında siyah telefonun çalmasıyla başlayacak olan cinayet sahnesinde seyirci telefon ve çalmasını beklediği an ile yüksek etkileşim içindedir. Görüldüğü üzere görsel ve işitsel tüm araçlar, Hitchock sinemasında bir gerilim aracına dönüşebilmektedir. Diyaloglarda hiçbir anlamı olmayan sözcüklerin bile filmin ilerleyen dakikalarında bir anlamı olduğu çıkabilmektedir. Önemli olan bu araçların sinema perdesinde heyecanları ve gerilimleri yaratacak araca dönüşmesidir (Özer, 2006, s.25). Dolayısıyla Dial M for Murder filmindeki telefon, Hitchcock' un diğer filmlerinde de kibrit kutusu, ip gibi karşımıza çıkan önemsiz gibi görünen bu nesneler aslında Hitchcock sinemasında gerilimi yaratan unsurlar olarak çıkabilmektedir.

2.3.3 Süpermen ve telefon kulübeleri

Şekil 5. Superman Film Afişi (Superman, 1978)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0078346/mediaviewer/rm4053027072/?ref_=tt_ov_i)

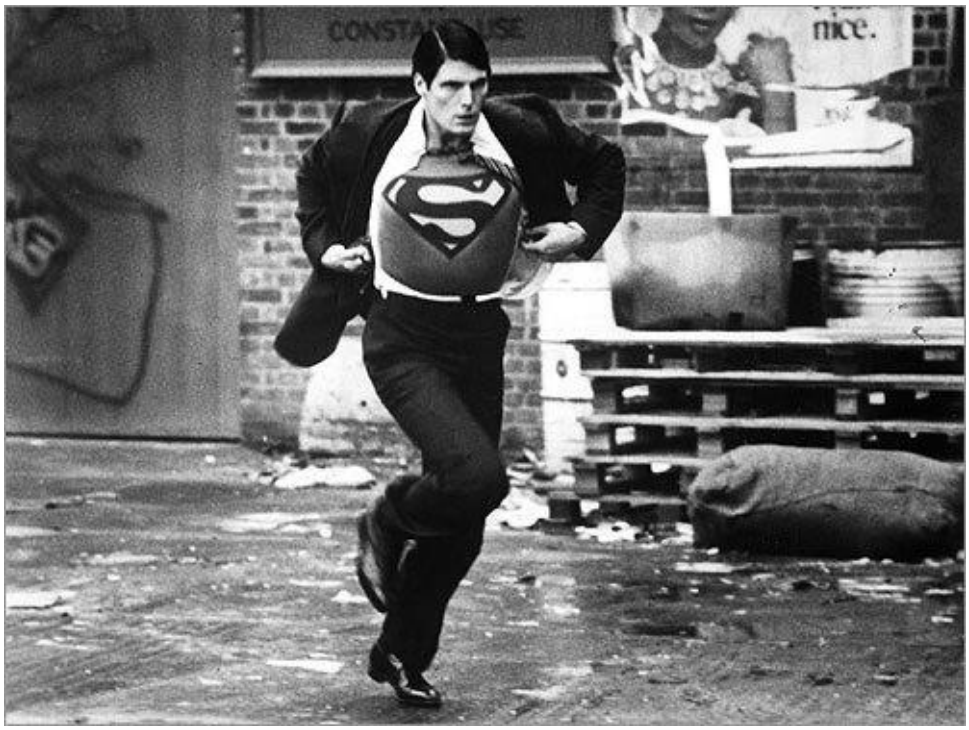
Yönetmen: Richard Donner

Senaryo: Jerry Siegel, Joe Shuster, Mario Puzo

Oyuncular: Cristopher Reeve, Margot Kidder, Gene Hackman

Süpermen filmlerinde görülen telefon kulübelerinin neyi çağrıştırdığını belirtmeden önce süper kahramanların hangi dönemlerde nasıl ortaya çıktığına değinilmesi yerinde olacaktır. Süper kahramanlar sinema sahnelerine çıkmadan önce ilk olarak on dokuzuncu yüzyıl sonlarında çizgi romanlarda yaratılmaya başlanır ve çizgi romanlarla yakalanan bu ilginin karşılığı onların sinema dünyasında görülmesine de olanak yaratır. Amerika'nın hem toplumsal hem de ekonomik olarak büyük kırılımlar yaşadığı Büyük buhran dönemiyle beraber süper kahramanlar popüler olmaya başlar. Bu dönemin Amerikan

toplumu üzerinde yarattığı psikolojik etkiler ve gündelik yaşamı sürdürmenin zor olduğu gerçekliğinden insanlar fantastik ve büyülü kaçış alanları aramış, dünyanın kötülüklerden arındırılmış, süper kahramanlar tarafından korunmaya alınmış bir dünyaya kaçma imkânı bulmak istemiş ve böylelikle süper kahramanlar toplumda popüler hale gelmeye başlamışlardır. Süper kahramanların toplum üzerinde yarattığı bu etkiler daha sonraki yıllarda savaş dönemlerinde Amerika için savaşacak süper kahramanlar, barış dönemlerinde ise Amerikan toplumundaki diğer sorunlara çözümler getirebilecek temalarıyla süper kahramanlar işlenmeye devam eder.

Şekil 6. Superman Film Sahnesi (Superman, 1978)

Kaynak: (http://archive.boston.com/ae/movies/gallery/phonebooths?pg=8)

Süpermen filmi özelinde değerlendirmeye başlarsak süpermen filmleri bir tehdit üzerine kurulu bir yapıda bulunmaktadır. Tüm tehditleri, bununla çevrelenmiş tüm kötülükleri yok etme ve toplumda yaşanılan tehditle beraber kaybolmuş huzuru ve kentte güveni sağlama görevi süpermenin üzerindedir. Hollywood'un Süpermen filmlerinde kullandığı en önemli anlatı stratejisi özdeşleşmedir. Özdeşleşmede seyirci kendini karakterle bir ve bütün hisseder. Metz'e göre özdeşleşme sayesinde seyirci, dışındaki gerçeklikten koparak kendini karakterle bütün hissetmeye başlar ve dış dünyadan kaçmayı başarır (1983, s.51).

Cohen ise özdeşlemenin seyirciyi metnin içine aldığını ve herşeyin seyircinin başına geliyormuşçasına yaşandığını ifade eder (2001, s.246). Özdeşleşmeyle beraber artık izleyicide kentin bir savunucusu, koruyucusu durumuna gelmiştir. Bu noktada Süpermen filmlerinde Clark Kent olarak normal hayatına devam eden karakterin bir tehdit karşısında Süpermen'e dönüşmesi ve bu dönüşümü ise telefon kulübelerinde gerçekleştirmesi önem teşkil etmektedir. Telefon kulübesi artık izleyicinin gözünde bir iletişim aracından öte Süpermen'in kenti ve toplumu kurtarması adına dönüşüm yaşaması gereken bir iç mekân yani Clark Kent'ten Süpermen'e giden bir yoldur. Böylelikle Clark Kent bir tehdit durumunda, ilk gördüğü telefon kulübesine girer, takım elbisesini altında gizlediği Süpermen kostümüyle değiştirerek dünyayı kurtarmak için telefon kulübesinden çıkar. Bu noktada artık telefon kulübesi bir iletişim aracı değil, kendi kullanım amacının dışında bir kimlik değiştirme aracı olarak ifade edilmektedir.

2.3.4 Telefon kulübesi filmi

Şekil 7. Phone Booth Film Afişi (Phone Booth, 2002)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0183649/mediaviewer/rm2827983104/?ref_=tt_ov_i)

Yönetmen: Joel Schumacher

Senaryo: Larry Cohen

Oyuncular: Colin Farrell, Kiefer Sutherland, Forest Whitaker

Telefon kulübesi filmi kitle iletişimini merkeze alan kurgusuyla sinema dünyasında sıradışı örneklerden biridir. Filmde mesleği reklamcılık olan bir karakterin telefon kulübesinde bir keskin nişancı tarafından esir alınması anlatılmaktadır. Cep telefonu ile sürdürdüğü sık telefon görüşmelerini filmin başlarında gördüğümüz Stuart karakteri samimiyetsiz, insanları avucunda oynatan ve güvenilmez bir karakterdir. Stuart sahip olduğu cep telefonunu eş ve iş ilişkilerini yürütmede aktif olarak kullanırken telefon kulübesini ise gizliliğini sürdürmek, evli olmasına rağmen sevgilisi ile görüşmeler yapmak için kullanmaktadır. Bu görüşmeleri yapmak için kullandığı telefon kulübesi ise şehirdeki son gününü yaşamaktadır. Stuart'ın bu işlerinden haberdar olan keskin nişancı ise telefon kulübesinde kendisine zor anlar yaşatıcak, telefon üzerinden kendisini sorgulayacak, karakterin kendine ördüğü gizli hayatını korku ve gerilim dakikaları boyunca deşifre etmesini sağlayacaktır. Filmi önemli yapan unsurlardan en önemlisi filmin neredeyse tamamının telefon kulübesinde geçmesidir.

Şekil 8. Phone Booth Film Sahnesi (Phone Booth, 2002)

Kaynak: (https://www.imdb.com/title/tt0183649/mediaviewer/rm3085151745/)

2.3.5 Scream filmi

Şekil 9. Scream Film Afişi (Scream, 1996)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0117571/mediaviewer/rm1227872512/?ref_=tt_ov_i)

Yönetmen: Wes Craven

Senaryo: Kevin Williamson

Oyuncular: Neve Campbell, Courtney Cox, David Arguette

Scream Türkçe adıyla Çığlık, Wes Craven tarafından yönetilen bir ABD yapımı korku filmidir. Film Kaliforniya'da kurbanlarını telefonla arayarak korku filmleri hakkında sorular soran Ghostface olarak ün salmış bir katili anlatmaktadır. 1996'da yayınlanan serinin ilk film olan Çığlık'da gerilim unsuru seyirciye iletişim aracı olan telefon üzerinden verilmektedir. Filmin açılış sahnesiyle beraber izleyici telefon her çaldığında karşıdaki sesin katilin sesi olduğunun farkına varır ve telefon film boyunca bir gerilim korku unsuru olarak çıkar çünkü katil ilk olarak telefon üzerinden kurbanına ulaşır ve

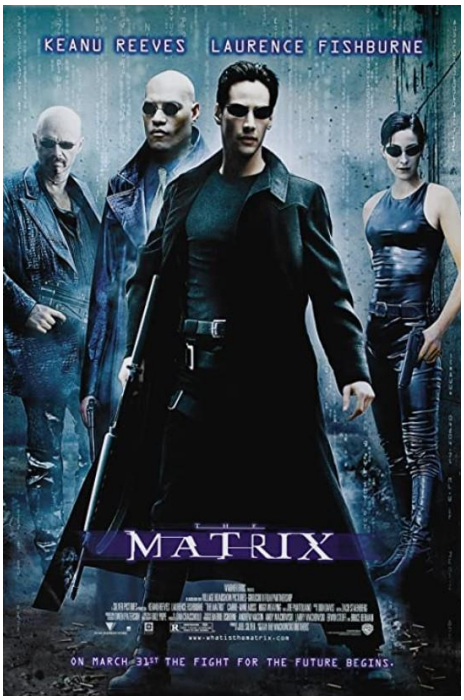
seyirciyle dialog kurmaya başlar. Telefon aramasından bir müddet sonra katil kurbanının karşısına çıkar ve telefon zaman geçtikçe bir korku unsuru olarak seyircide yer bulur. Telefondaki sesin yani katilin filmde şüpheli olarak tüm karakterler üzerinde olabilirlik açısından dağılım göstermesi filmin heyecan düzeyini yükselterek başarıya ulaşmasında önemli bir etkenlik meydana getirmektedir. Film ilk yayınladığı tarihten itibaren seyirci tarafından gişede karşılık bulmuş ve 2022 de yayınlanan son filmle beraber 5 filmlik bir Çığlık serisi oluşmuştur.

Şekil 10. Scream Film Sahnesi (Scream, 1996)

Kaynak: (https://www.imdb.com/title/tt0117571/mediaviewer/rm1136049921/)

2.3.6 Matrix filmi

Şekil 11. The Matrix Film Afişi (The Matrix, 1999)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0133093/mediaviewer/rm525547776/?ref_=tt_ov_i)

Yönetmen: Lana Wachowski, Lilly Wachowski

Senaryo: Lilly Wachowski, Lana Wachowski

Oyuncular: Keanu Reeves, Laurence Fishburne, Carrie-Anne Moss

Yönetmenliğini Wachowski kardeşlerin yaptığı 1999 yapımı The Matrix vizyona girdiği günden beri üzerine en çok konuşulan film serilerinden birine dönüşen Matrix serilerinin ilk filmidir. Daha sonraki yıllarda Matrix Reloaded, Matrix Revolutions, Matrix Resurrections filmlerinin de seriye dahil olmasıyla beraber dört filmlik kült bir yapım ortaya çıkmıştır. Film çok ileri tarihte teknolojinin son derece gelişmiş olduğu, yapay zekaya sahip makinelerin yaratıldığı ve kontrolü ele aldığı bir dönemde geçmektedir. Gerçek ve sanal dünya arasında geçişlerle kurgulanan filmin odağındaki karakter Thomas Anderson bir yazılım şirketinde çalışan ve Neo adıyla hackerlık yapan biridir. Trinity ve Morpheus karakterleri Neo'nun karşısına çıkıp yaşadığı dünyanın aslında beyninde yaşadığı bir simülasyondan ibaret olduğunu ve bundan kurtulması gerektiğini anlatır.

Buradan kurtulmak için gerçek dünya ve sanal dünya arasında yolculuklar yapan Neo simülasyona girip çıkarak Matrix'in ne olduğunu anlamaya ve seçilmiş kişi olarak kurtarılma nedenini öğrenmeye çalışır. Bütün seriye bakıldığında makineler ile insanlar arasındaki savaşı anlatan film, makinelerin enerji kaynağı olarak insanları seçmesi, yapay zekanın kölesi durumunda olan insanların isyan etmemesi için zihinlerinin Matrix programı ile meşgul edilmesi ve her şeyden habersiz şekilde sanal dünyada yaşamaya devam eden insanların umudunun seçilmiş kişinin gelmesiyle canlandığı bir olay örgüsü etrafında şekillenmektedir. Filmde simülasyona giriş ve çıkış yolu telefon ile sınırlandırılmış özellikle Neo, Morpheus, Trinity gibi karakterler Matrix'in yapay gerçekliğine girmek ve çıkmak için güvenlik nedeniyle sabit hatlı telefonları kullanmışlardır. Bu noktada telefon artık bir iletişim aracından öte gerçek dünya ile sanal olan simülasyon dünya arasında geçişi sağlayan bir önemli bir araca dönüştürülmüştür.

Şekil 12. The Matrix Film Sahnesi (The Matrix, 1999)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt0133093/mediaviewer/rm3215969025?ref_=ttmi_mi_all_sf_100)

2.3.7 Perfetti sconosciuti filmi

Şekil 13. Perfetti Sconosciuti Film Afişi (Perfetti Sconosciuti, 2016)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt4901306/mediaviewer/rm3874690560?ref_=ext_shr_lnk
)

Yönetmen: Paolo Genovese

Senaryo: Filippo Bologna, Paolo Costella, Palol, Genovese

Oyuncular: Giuseppe Battiston, Anna Foglietta, Marco Giallini

Yönetmenliğini Paolo Genovese'nin gerçekleştirdiği 2016 yapımı İtalyan komedi dram filmi ''Perfetti Sconosciuti'' on sekiz kere yeniden çekilerek; en çok yeniden çekilen film olarak Guinnnes Dünya Rekoru elde etmiştir. Filmde bir akşam yemeğinde bir araya gelen yedi yakın arkadaşın cep telefonlarını masanın üstüne koymasıyla yaşanan olaylar anlatılmaktadır. ''Birbirimizden saklayacak bir şeyimiz yok'' cümlesini merkezine alarak olay örgüsünü oluşturan filmde karakterler telefonlarına gelen aramaları, mesajları, mailleriyle oradaki herkesle paylaşacakları bir oyun oynamaya karar verirler. Gece

boyunca sırlar açığa çıktıkça ortamdaki heyecan ve gerginlik düzeyinin arttığı film izleyicide de aynı şekilde gerilim dozunun artmasına sebep olur. Son dönemlerdeki İtalyan sinemasının en gözde yapımlarından biri olan ve İtalya'nın en prestijli ödüllerinden biri sayılan David di Donatello Ödülleri'nde en iyi film ve en iyi senaryo ödülünü alan bu film, gişede elde ettiği başarıyla da yeniden çekilme sayısı kadar adından sıkça söz ettirmiş bir yapım olmuştur.

Şekil 14. Perfetti Sconosciuti Film Sahnesi (Perfetti Sconosciuti, 2016)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt4901306/mediaviewer/rm3874690560?ref_=ext_shr_lnk
)

2.3.8 Cebimdeki yabancı filmi

Şekil 15. Cebimdeki Yabancı Film Afişi (Cebimdeki Yabancı, 2018)

Kaynak:(https://www.imdb.com/title/tt7862330/mediaviewer/rm4183642880/?ref_=ext_shr_ln)

Yönetmen: Serra Yılmaz

Senaryo: Murat Dişli

Oyuncular: Belçim Bilgin, Buğra Gülsoy, Çağlar Çorumlu

İtalyan filmi Perfetti Sconosciuti'nin serbest uyarlaması olan ve yönetmenliğini Serra Yılmaz'ın yaptığı Cebimdeki Yabancı, İtalyan versiyonundaki halini birtakım farklılıklar dışında hemen hemen yansıtan bir yapımdır. Yedi yakın arkadaşın bir akşam yemeğinde toplanıp, cep telefonlarını masanın üzerine bırakarak; her gelen mesajın, aramanın masadaki herkes ile paylaşılacağı bir olay örgüsü üzerine kurgulanmış olan Cebimdeki

Yabancı; cep telefonunu merkeze alarak sosyalleşen insanı ve bu yapı üzerine inşa edilmiş ilişkileri gözlemleyerek yeni sorgulama alanları açmaktadır. Filmde her sırrın açığa çıkmasıyla doğru orantılı olarak izleyicide de gerilim ve heyecan dozu artmaktadır. Tek mekân filmi olarak komedi dram tarzında çekilen bu yapım, teknolojik aygıtlar tarafından yönetilen günümüz insanının sosyalleşme anlamında cep telefonlarını hayatlarının merkezine aldıklarını yansıtması açısından önemli bir örnek teşkil eder.

Şekil 16. Cebimdeki Yabancı Film Sahnesi (Cebimdeki Yabancı, 2018)

Kaynak: (https://www.imdb.com/title/tt7862330/mediaviewer/rm2827767808/)

3. MOBİL TEKNOLOJİ VE DAVRANIŞ İLİŞKİSİ

Enformasyon ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı değişim ve gelişmelerle birlikte bireylerin sosyal hayatlarında önemli etkiler meydana gelmektedir. Bununla birlikte toplumların ulusal ve uluslararası alanda yaşanan olaylar hakkında bilgi sahibi olma süreçlerinde ve yollarında da birçok farklılıkların yaşanmasına sebep olmuştur. İletişim çağının en önemli aracı olan İnternet'in diğer kitle iletişim araçlarının aksine kısa zamanda küresel olarak bu kadar hızlı yaygınlaşması toplumsal anlamda önemli dönüşümler yaşatmıştır (Aktaş, 2012, s.2). İnternetle beraber birbirinden farklı kullanım alanları olan kitle iletişim araçları, bilgisayar sistemleri ve telekomünikasyon iç içe geçerek yöneşme içerisine girmiş ve dolayısıyla iletişim sistemleri arasındaki sınırlar ortadan kalkmıştır (Uğur, 2003, s.95). İletişim teknolojilerinde süreç içerisinde önemli bir iletişim aracına dönüşen cep telefonuna internetin dahil olmasıyla birlikte akıllı telefonlara evrilmişler ve yeni sorunlarla imkanların bir arada olduğu, sosyal yaşamı etkileyen bir dönem başlamıştır.

Günümüzdeki bu yeni dönemi daha iyi kavrayabilmek için 20.yüzyılda gerçekleşen teknolojik ilerlemenin incelenmesi gerekmektedir. Teknolojinin iletişim biliminin içine dahil olmasıyla beraber kitleler arası iletişimde biçim ve kapsam yönünden değişimler meydana gelmiştir. İletişim ve haberleşme ilk çağlardan günümüze kadar tarihi süreçte temel insan gereksinimlerinden birisi olmuştur. Tarih boyunca kullanılmış duvar resimleri, duman, semboller, haberciler, posta güvercinleri, mektup gibi iletişim araçlarından hiçbiri yer engelini ortadan kaldıran telefon gibi hızlı ve anlık iletişimi mümkün kılan bir yapıda yer almamıştır. 1876 yılında Alexander Graham Bell tarafından geliştirilen telefon gündelik yaşamın en önemli iletişim aracı olmuş ve hızlı ve anında iletişim kurabilme özelliğinden dolayı insanlar için bir gereksinime dönüşmüştür. İcadından günümüze kadar teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak ceplere girmiş, internetinde dahil olmasıyla bireyler istedikleri yer ve zamanda iletişim kurma imkânı yakalamışlardır. Bu mobil yaşam kısa bir zaman içerisinde kendi kültürünü oluşturmuş ve bireysel bir ihtiyaca dönüşmüştür (Dursun, 2010, s.241).

Akıllı telefonlar toplumun her yaştan kesiminin kullanımına yönelik olsada en çok uyum sağlayanlar Y ve Z kuşağında yer alan bireylerdir. 1995 sonrası doğan bireylerden oluşan Z kuşağı karmaşık medya ve bilgisayar çevresinde yetişmiş, internet ile daha fazla ilgili olmuş ve 1977-1994 arası doğan entelektüel birikimi ve teknolojiye yatkınlığı bulunan Y kuşağına göre daha uzman olarak nitelendirilmektedir. X kuşağı daha gelenekselci olmasına rağmen yine o kuşakta da akıllı telefonu kullanımı artış göstermiştir (Choudhary, 2014, s.10-11). Choudhary'in de ifade ettiği gibi kullanıcı durumlarına bakarsak her ne kadar toplumun her kesiminin kullanmasına rağmen cep telefonları gençlerin bir teknolojisi olarak kabul görmektedir. Gençlerin sosyal hayatlarını ve gündelik yaşamlarını düzenlemede, farklı sosyal gruplarla iletişimde kalmasına sebep olması yönüyle gençlik kültüründe ortak bir dil yaratmaktadır.

Çelik'e göre cep telefonları, "kişisel, bedene eklemlenebilir ve taşınabilir' bir iletişim aracı olarak görülmüş, kullanıcının yaşantısına, kimliğine dair bilgiler saklayan ve kullanıcının sosyal ilişkilerini sürdürmek için her an, her yerde bağlanabilen bir teknolojidir (2010, s.59-64). Bu teknolojinin araçsal yararından çok, üretilmek istenen kişisel ya da kolektif kimliklere olası katkıları nedeniyle hızlı bir şekilde benimsenerek, bireylerde sahip olma arzusunu tetiklemiştir. Böylelikle cep telefonu arzu edilen ama sahip olunamayan toplumsal statüyü gösteren bir sembol gibi işlev görmüştür. Vincent'e göre cep telefonu kullanımı sırasında dokunma, duyma, görme gibi birçok duygunun birlikte hissediliyor olması telefon üzerinden diğer insanlarla daha güçlü bir iletişim kurma imkânı sağlayarak, bu duyguların birbiri içinde bütünleşmesi daha farklı duygusal süreçlerin yaşanmasına ve sembolik olarak bireyin kendini daha iyi sunabilmesine olanak tanımaktadır (2005, 120-121). Alankuş ise toplumlarda yaşanan dönüşümler ve iletişim ortamındaki değişimlerde mobil telefonların etkisini şöyle belirtmiştir:

> İletişim teknolojilerinin hayatımıza girişi artık öngörülemez bir hızla oluyor. Bugün birçok gelişmekte olan ülkede -bu arada Türkiye'de de- evlerinde telefon bağlantısı olmayan insanların ellerinde cep telefonları var. Cep telefonu radyodan sonra en yaygın iletişim aracı haline gelmiş durumda. Ayrıca her teknoloji kullanımı gibi, bunun da ikili bir yüzü var. Çünkü iletişim amaçlı kullandığımız her araç sahip olduğu esas -hayatımızı kolaylaştırıcı- işlevin yanında başka işlevler de yükleniyor. Örneğin, reklamlar her yerde olduğu gibi artık mobil telefonunuzun ekranında da sizi buluyor. Diğer yandan,

> yine yeni teknolojiler göreli olarak ucuzlayıp yaygınlaştıkları ölçüde çok yaratıcı alternatif kullanımlara da konu olabiliyorlar. Nitekim cep telefonlarının kısa mesaj servislerinin Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) Irak'a saldırısı sırasında binlerce kişinin aynı anda hereket ettiği savaş karşıtı gösterilerin düzenlenmesinde önemli bir rol oynadığı biliniyor. Hepsinden öte iletişim teknolojileri birbiriyle eklemlenip/yöndeşip çoklu medya (multi medya) ortamı oluşturdukları ölçüde hem kendileri dönüşüp başkalaşıyorlar hem de hayatımızı yeni yeni biçimlerde değiştiriyorlar (Alankuş, 2005, s.34-35).

Akıllı telefonlar her ne kadar gündelik yaşamı kolaylaştırsa da beraberinde birçok problemde ortaya çıkarmaktadır. Bu teknolojinin aşırı kullanımı hem fiziksel hem de psikolojik boyutta insan sağlığını olumsuz etkileyebilecek davranış bozuklukları üretmektedir. Akıllı telefonların kullanım yaygınlığı internetinde etkisiyle akıllı telefonlara bağımlılığı arttırmıştır. Günlük yaşamda ve bireyler arasındaki ilişkilerde işlevselliği bozan tekrar eden davranışlar, gerçek dünyadan uzaklaşarak haz veren davranışta ısrar etmek, ısrarcı olundukça tolerans üretmek ve davranışları kontrol etmede zorluk bağımlılık kapsamına girmektedir. Akıllı telefon bağımlılığı henüz adı koyulmuş bir tanımlamaya sahip olamasa da telefondan uzak kalamama, sürekli tekrar eden telefona bakma durumları ve yoğun kullanımından dolayı uykusuzluk ve uyku kalitesinde görülen ciddi rahatsızlıklar gibi belirtilerle farkedilebilmektedir. Bu bağımlılığın en temel faktörü ise internetin telefona dahil olmasıdır. Mobil olmanın getirdiği avantaj, her yerden ve istenilen her saatte internete ulaşım kolaylılığı bağımlılık arttıcı bir unsur oluşturmaktadır (Sevgi, 2013). Ünal'a göre ise bağımlılık bireyde heyecan uyandıran her şeye verilen tanımdır. Akıllı telefonlar da heyecan uyandırdığı ölçüde bireylerde o kadar bağımlılığa sebep olmaktadır. Davranışçı yaklaşıma göre bir davranış sonucunda doyuma ulaşılıyorsa veya olumsuz bir durumdan bir davranış yolu ile çıkılabiliyorsa, ileride de bireyler bu davranışı yaparak doyuma ulaşma ya da olumsuzluktan kurtulmayı seçebilmektedirler. Bu da akıllı telefonların bağımlılık yapmasına sebep olan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Ünal,2015, s.9). Ünal bu bağımlılığın olası sonuçlarını ise şu maddelerle ifade eder:

- Sürekli ekrana bakmak nedeniyle baş ağrısı, göz sulanması, göz yorgunluğu gibi fiziksel sağlık sorunlarına neden olması,

- Sosyal medya ve mesajlaşma uygulamalarının yaygınlaşması ile gerçek hayatta görüşmektense akıllı telefon üzerinden görüşmeye bağlı olarak asosyalliğe neden olması,
- Sürekli cep telefonunu kontrol etmek nedeniyle konsantre kaybına neden olması,
- Herkesle kolayca iletişim kurulabilmesi nedeniyle sağlıklı ve yasal olmayan ortamlara çekilebilme riski,
- Casus yazılımlar ile insanların özel hayatına müdahale edilebilmesi (Ünal,2015, s.8).

3.1 Sosyal Medya Bağımlılığı

Dijital çağ olarak adlandırılan günümüzde insanlar, internet teknolojilerinin toplumun hemen hemen her kesiminde yaygınlaşıp, sosyal medyanında dahil olmasıyla beraber iletişimlerin artık çok hızlı ve çok sayıda kişiyle aynı anda yapılması gibi ayrıcalıklara sahip olmuştur. Küresel olarak bütün dünyayı birbirine bağlayan ve hayatı kolaylaştıran bu teknolojilerin hayata getirdiği bu kadar kolaylık ve fırsatla vazgeçilmez duruma gelen internetin toplumda yararlı olması ile bağımlılık yaratması arasında ince bir çizgi bulunmaktadır. Bu teknolojiler bireyler arası ilişkilere fayda sağladığı gibi zararda verebilmektedir.

İnternete ulaşmanın artık çok kolay olduğu bu yüzyılda kişilerin sosyal yaşantılarında, iş hayatında ve özel yaşantısında internet kullanım isteklerini önleyememe sorunları yaşadığı gözlemlenmektedir (Turan, 2015: 1). Sosyal medyanın günlük yaşamda toplumun her yaş grubunu kuşatan özelliğinden dolayı bu platformların yaygın kullanımı hayatın her kısmında (sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel) kişilerde önemli etkiler bırakabilmektedir. Bundan dolayıdır ki sosyal medyanın hem arzu ve ihtiyaçlara yönelik kullanımı hem de iletişimin gereği olarak zorunluluğunca yapılıyor olması sosyal medya bağımlılığına ortam sağlamaktadır (Babacan, 2016: 7).

3.2 Sosyal Medya ve Kişilik

Bireylerin sosyal medyayı iletişim ve eğlence ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullandıkları varsayımından ötürü, bireylerin kişilik özellikleri ile sosyal medya

kullanımları arasındaki ilişkiyle ilgili psikolojik incelemeler de gerçekleştirilmektedir. Kişilik özelliklerinin, sosyal ihtiyaçlar doğrultusunda oluşan sosyal etkileşim içinde yer alma istekleri ve ilişki kurma ihtiyaçlarından dolayı internet ve bununla birlikte sosyal medya kullanımını etkilediği kabul edilmektedir (Levin ve Strokes, 1986, s.717-733).

İnternet ve sosyal medya kullanımı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkileri inceleyen araştırma ve analiz çalışmalarında iki farklı görüş bulunmaktadır. Bunlardan ilk olarak "Sosyal Ay Kuramı" nı incelendiğinde, bu kuram dışadönük olarak kabul edilen bireylerin sosyal iletişimleri başlatmaktan ve sürdürmekten keyif aldıklarını fakat içedönük olarak kabul edilen bireyler de bu etkileşimi başlatma sırasında yoğun duygusal içe çekilme yaşayabileceklerini öne sürmektedir. Nevrotik bireylerde ise sosyal iletişimin başlaması ve sürdürülmesi ile ilgili olarak kaygı seviyelerinde yükselme ve bu tarz sosyal uyaranlara karşı üst düzeyde duyarlı olunduğu ifade edilir. Bu sebepten ötürü içe dönük bireylerin hem sosyal ilişkilerinde hem de sanal dünyada kurduğu ilişkilerde daha başarısız olduğu kabul görmektedir (Hojat,1982, s.137-141). Bu kuram internet ve buna bağlı olarak sosyal medyanın dışa dönük bireylere daha fazla hitap ettiğini ve bu bireylerin iletişim sebebiyle bu mecraaları daha fazla kullandıklarını ortaya koymuştur (Kraut, Kiesler, Boneva, 2002, s.49-74).

İkinci olarak incelenen hipotez ise "Sosyal Ödüllenme" hipotezidir. Bu hipotez sosyal ay kuramının tam tersine internet ve sosyal medyanın dışadönük bireylerden çok içedönük bireyleri etkileyip, yarar sağladığını öne sürmektedir (McKenna ve Bargh, 2000, s.57-75). Bu çerçevede içedönük bireylerin, internet ve sosyal medyanın özelliklerinden biri olan kimliğin saklanabilme ve anonim kalabilme seçeneğinin bu kişilerin sosyal çevresinde hissettiği dalga geçilme, alay edilme ve reddedilme korkularını ve kaygılarını azalttığı için sosyal medya platformlarında daha aktif oldukları ve kendilerini ifade edebildikleri gözlemlenmektedir (Derlega, Meets, Petronio, 1993; Pennebaker, 1989, s.221-244).

4. “ÇIKARILDINIZ” FİLMİ

4.1 Sinopsis

Yasin 30’lu yaşlarının sonuna yaklaşan orta yaşlı bir adamdır. Günlerini genelde evinde geçiren; sosyal yaşantısında biraz içine kapanık olan Yasin’in en yakını arkadaşı Mahirdir. Yasin bir gün eski platonik aşkı olan Nurdan’ın oluşturduğu bir sohbet grubuna dahil edilir. Yasin’in yıllar önce açılamadığı Nurdan’a bu grup üzerinden etkileşime girme çabaları Nurdan’ın gruba düğün davetiyesi göndermesiyle son bulur.

4.2 Tretman

Denizden bir gemi geçmektedir. Rüyasında bu sahneyi gören Yasin uyumaktadır. Uykusundan birden uyanan Yasin yatağında oturur ve kendine gelmeye çalışır. Bu esnada telefonu çalar ama açmaz. Oturduğu yatağından kalkar ve banyoya gider. Banyoda damlayan muslukta ellerini ve yüzünü yıkar. Aynada kendini izleyerek havluyu alır, ellerini kurular ve banyodan çıkar. Duvarda çerçeve içinde iki adet fotoğraf asılıdır. Şöminede yanmaya hazır vaziyette odun yığınları görülür. Yasin telefonun arka planında salonu toplamaya başlar. Telefon uzun bir süre göründükten sonra Yasin’in Suadiye adındaki sohbet grubuna eklendiği bildirimi ekrana düşer. Yasin koltuğa uzanmış halde yeni eklendiği bu gruptaki kişilerle mesajlaşmaya başlar. Saatlerce koltukta değişik pozisyonlarda uzanarak mesajlaşmaya devam eder. Akşam olup şömine yanmıştır. Yasin şöminedeki yanan ateşin başında mesajlaşmaya devam etmektedir. Yasin mesajlaşmaya devam ettiği sırada Nurdan grupta bir anda fotoğrafını paylaşır ve herkesin gruba şu anki görünümlerini atmasını ister. Nurdan’ın fotoğrafını gören Yasin ekrana bakarak donakalır ve mesaj yazamaz. Ateşin başında Yasin elindeki kutudan Nurdanla olan fotoğraflarına bakar, ona yazdığı mektubu alır ve okur. Yasin sabah yumurta pişirmektedir ve yakın arkadaşı Mahirden mesaj gelir. Mahirle mesajlaşmaya başlayan Yasin Mahire Nurdan’dan bahseder. Nurdan’dan bahsederken yumurtayı ocakta unutur ve yumurtayı yakar. Yasin Nurdan’ın gruba herkesin fotoğraflarını atmasını istemesinden sonra aynada aldığı kilolara bakarak kendini sorgulamaya başlar. Aradan iki hafta geçer. Yasin yine elinde telefon koltukta uzanırken Nurdan gruptan düğün davetiyesini paylaşır. Yasin canı

sıkkın şekilde cam kenarında bu davetin gruptaki diğer kişilerden aldığı tepkileri okur. Canı sıkılmış şekilde dışarıya çıkar ve batık bir geminin önünde durur ve denizi izler. Evine dönerken batık gemilerin yanından geçer. Evde şömine karşısında bir süre ateşi izledikten sonra Nurdanla olan eski fotoğraflarını ve ona yazdığı mektubu yanan ateşe atar. Günler sonra karlı bir kış gününde sahilde yürüyüşe çıkar.

4.3 Senaryo

1. **DIŞ/ GÜN/ SAHİL**

Denizde bir gemi ilerler. Biraz sonra kıyıya yaklaştığını belli etmek için düdük çalmaya başlar.

2. **İÇ/ GÜN/ EV**

Yasin gördüğü bu rüyanın etkisiyle aniden uyanır. Bir süre yatakta oturup kendine gelmeye çalışır. Bu sırada telefonu çalar, uzaktan bakar ama telefonu açmaz. Yataktan kalkarak banyoya ilerler.

3. **İÇ/ GÜN/ EV**

Yasin akıtan musluğun damlalarıyla elini ve yüzünü yıkar. Aynada bir süre yüzüne bakıp, havluyu alır ve elini kurular. Havluyu geri asar ve banyodan çıkar. Musluk damlamaya devam etmektedir.

4. **İÇ/ GÜN/ EV**

Salon duvarında çerçeve içinde iki adet fotoğraf asılıdır. Şöminede yanmaya hazır vaziyette bulunan odun yığınları vardır.

5. **İÇ/ GÜN/ EV**

Telefon arkasında Yasin salonu toparlamaktadır. Telefon uzun bir süre sessiz kaldıktan sonra Yasin'in Suadiye grubuna eklendiğine dair bildirim gelir.

6. **İÇ/ GÜN/ EV**

Yasin yeni kurulan sohbet grubunda mesajlaşmaya başlar. Saatler geçer. Yasin koltukta sürekli yer değiştirerek saatler boyunca mutlu şekilde mesajlaşmaya devam eder.

7. **İÇ/ GECE/ EV**

Yasin şömine başında mesajlaşmaya devam eder. Mutludur. Nurdan birden gruba fotoğrafını atar ve yazmaya başlar.

NURDAN

Merhaba herkese
Şu an ki hallerimizi atalım gruba:)
Bu ben:))

Yasin Nurdan'ın fotoğrafını paylaşmasından sonra telefon başında öylece kalakalır ve bir şey yazamaz.

8. **İÇ/ GECE/ EV**

Yasin şömine başında bir kutu içerisinde Nurdanla olan eski fotoğraflarına bakar ve bir mektup çıkarıp okumaya başlar.

9. **İÇ/ GÜN/ EV**

Yasin ocakta yumurta pişirmektedir. Bu sırada yakın arkadaşı Mahir'den mesaj gelir.

MAHİR

Dün niye gelmedin sen?

YASİN

Anlatırım Mahir

MAHİR

Ne oldu iyimisin kanka

YASİN

Hem de çok kanka:)))

MAHİR

Anlat hemen

YASİN

Nurdan geri döndü:))

MAHİR

Ne

YASİN

Evet:))

MAHİR

Nasıl ya?
Seni nasıl bulmuş yıllar sonra

YASİN

Suadiye diye grup kurmuş
Numaramı bulup beni de eklemiş:))

MAHİR

:))

Mahirle Nurdan hakkında konuşmaya başlayan Yasin ocaktaki yumurtayı unutur ve yumurta yanar. Yasin'le Mahir mesajlaşmaya devam eder.

YASİN

Dün bir rüya gördüm

MAHİR

?

YASİN

Kıyıya yaklaşan bir gemi Mahir

MAHİR

Yani?

YASİN

İnanırmısın acaba diyorum bu bir şeyin habercisimiydi? Neyse:)

MAHİR

Yasin

YASİN

?

MAHİR

Nurdanla bu sefer konuş:))
Yıllar sonra ikinci bir şans
Gemiye inan:)

10. <u>İÇ/ GÜN/ EV</u>

Yasin Nurdan'ın herkesin kendi fotoğraflarını gruba atmasını istemesinden dolayı aldığı kiloların etkisiyle ayna karşısında kendini sorgulamaya başlar.

11. <u>İÇ/ GÜN/ EV</u>

İki hafta geçmiştir. Yasin koltukta müzik dinleyerek mesajlaşırken Nurdan gruptan düğün davetiyesini paylaşır.

NURDAN

Arkadaşlar sürprizzzz:))) Hepinizi bekliyorum

Yasin'in bu durum karşısında canı sıkılır, gruptan tebrik mesajlarını okuyunca artık kendini dışarı atar.

12. <u>DIŞ/ GÜN/ SAHİL</u>

Yasin kıyıya vurmuş batık bir gemi önünde denizi izler ve sahilden canı sıkkın şekilde yürüyerek evine geri döner.

13. <u>İÇ/ GECE/ EV</u>

Yasin şöminede yanan ateşi izlemektedir. Nurdanla olan fotoğraflarını ve zamanında ona yazdığı mektubu ateşe atarak onları yakmaya başlar.

14. <u>DIŞ/ GÜN/ SAHİL</u>

Yasin karlı bir kış gününde sahilde tek başına yürümektedir.

SON

4.4 Çekim Senaryo

Tablo 1. Çekim Senaryosu

SAHNE	PLAN	ZAMAN/ MEKÂN	ÖLÇEK	SÜRE (sn.)	KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR	SES/MÜZİK	KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR	OYUNCULAR
1	1	Dış/ Gündüz/ Sahil	GP		Denizde bir gemi ilerler. Biraz sonra kıyıya yaklaştığını belli etmek için düdük çalmaya başlar.	Dalga ve Düdük Sesi	Kamera Sabit	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
2	1	İç/ Gün/ Ev	YP		Yasin gördüğü bu rüyanın etkisiyle aniden uyanır.	Ortam Sesi	Kamera Sabit	
2	2		OP		Bir süre yatakta oturup kendine gelmeye çalışır. Bu sırada telefonu çalar, uzaktan bakar ama telefonu açmaz. Yataktan kalkarak banyoya ilerler.	Ortam ve Telefon Sesi	Kamera Sabit	

SAHNE	PLAN	ZAMAN/ MEKÂN	ÖLÇEK	SÜRE (sn.)	KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR	SES/MÜZİK	KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR	OYUNCULAR
3	1	İç/ Gün/ Ev	YP		Yasin akıtan musluğun damlalarıyla elini ve yüzünü yıkar. Aynada bir süre yüzüne bakıp, havluyu alır ve elini kurular. Havluyu geri asar ve banyodan çıkar. Musluk damlamaya devam etmektedir.	Su damlası ve Ortam Sesleri	Kamera Sabit Pan	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
4	1	İç/ Gün/ Ev	OP		Salon duvarında çerçeve içinde iki adet fotoğraf asılıdır.	Ortam Sesi	Kamera Sabit	
4	2		OP		Şöminede yanmaya hazır vaziyette bulunan odun yığınları vardır.	Ortam Sesi	Kamera Sabit	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**

5	1	İç/ Gün/ Ev	YP		Telefon arkasında Yasin salonu toparlamaktadır. Telefon uzun bir süre sessiz kaldıktan sonra Yasin'in Suadiye grubuna eklendiğine dair bildirim gelir.	Ortam ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit Zoom	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
6	1	İç/ Gün/ Ev	OP GP YP		Yasin yeni kurulan Whatsapp grubunda mesajlaşmaya başlar. Saatler geçer. Yasin koltukta sürekli yer değiştirerek saatler boyunca mutlu şekilde mesajlaşmaya devam eder.	Ortam ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit Tilt Zoom	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
7	1	İç/ Gece/ Ev	GP YP		Yasin şömine başında mesajlaşmaya devam eder. Mutludur. Nurdan birden gruba fotoğrafını atar ve yazmaya başlar. Yasin Nurdan'ın fotoğrafını paylaşmasından sonra telefon başında öylece kalakalır ve bir şey yazamaz.	Ortam ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit Zoom	

SAHNE	PLAN	ZAMAN/ MEKÂN	ÖLÇEK	SÜRE (sn.)	KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR	SES/MÜZİK	KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR	OYUNCULAR
8	1	İç/ Gece/ Ev	OP		Yasin şömine başında bir kutu içerisinde Nurdanla olan eski fotoğraflarına bakar ve bir mektup çıkarıp okumaya başlar.	Ortam ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
9	1	İç/ Gün/ Ev	OP YP		Yasin ocakta yumurta pişirmektedir. Bu sırada yakın arkadaşı Mahir'den mesaj gelir. Mahirle Nurdan hakkında konuşmaya başlayan Yasin ocaktaki yumurtayı unutur ve yumurta yanar. Yasinle Mahir mesajlaşmaya devam eder.	Ortam ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit Zoom Pan	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
10	1	İç/ Gün/ Ev	YP OP		Yasin Nurdan'ın herkesin kendi fotoğraflarını gruba atmasını istemesinden dolayı aldığı kiloların etkisiyle ayna karşısında kendini sorgulamaya başlar.	Ortam Sesi	Pan Tilt	

SAHNE	PLAN	ZAMAN/ MEKÂN	ÖLÇEK	SÜRE (sn.)	KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR	SES/MÜZİK	KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR	OYUNCULAR
11	1	İç/ Gün/ Ev	YP OP GP OP YP OP		İki hafta geçmiştir. Yasin koltukta müzik dinleyerek mesajlaşırken Nurdan gruptan düğün davetiyesini paylaşır. Yasin'in bu durum karşısında canı sıkılır, gruptan tebrik mesajlarını okuyunca artık kendini dışarı atar.	Ortam, Müzik ve Mesaj Sesleri	Kamera Sabit	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
12	1	Dış/ Gün/ Sahil	GP		Yasin kıyıya vurmuş batık bir gemi önünde denizi izler. Sahilden canı sıkkın şekilde yürüyerek evine geri döner.	Ortam ve Ambulans Sesi	Kamera Sabit	
	2	Dış/ Gün/ Sahil	GP		Sahilden canı sıkkın şekilde yürüyerek evine geri döner.	Ortam Sesi	Kamera Sabit Pan	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
13	1	İç/ Gece/ Ev	YP		Yasin şöminede yanan ateşi izlemektedir.	Ortam Sesi	Kamera Sabit	

	2		OP YP		Nurdanla olan fotoğraflarını ve zamanında ona yazdığı mektubu ateşe atarak onları yakmaya başlar.	Ortam Sesi	Kamera Sabit Pan	
SAHNE	**PLAN**	**ZAMAN/ MEKÂN**	**ÖLÇEK**	**SÜRE (sn.)**	**KADRAJ İÇERİĞİ ve DİALOGLAR**	**SES/MÜZİK**	**KAMERA HAREKETİ / TEKNİK HUSUSLAR**	**OYUNCULAR**
14	1	Dış/ Gün/ Sahil	GP		Yasin karlı bir kış gününde sahilde tek başına yürümektedir.	Ortam Sesi	Kamera Sabit Pan	

4.5 Filmi Geliştirme Aşaması

Çıkarıldınız filmi gerçekte yaşanmış bir olayın içine kurgusal ve olay örgüsü bakımından eklemeler yapılarak geliştirilmiş bir film olarak hazırlanmıştır. Filmin çıkış noktası "herkes herseyi orada bırakmak isteyecektir" sözü üzerinden başlamış ve internetle beraber teknolojinin zamanla ve geçmişle sınırı ortadan kaldırdığı bir iletişim sürecinde sanal konuşma gruplarının nasıl etkileşim oluşturduğu düşüncesi ve gözlemleriyle geliştirilmiştir. Bu noktada sosyal medyanın kişilerde yarattığı geçici heyecan, bağımlılık ve kişiyi reel dünyadan koparıp sanal dünyada yaşamasına neden olan etkenler üzerinden bir araştırma yapılmış olup film kurgusu içinde gösterilmeye çalışılmıştır. Film içinde süreç içerisinde teknik anlamda birtakım dönüşümlerde yaşanmıştır. Tezin omurgasını oluşturan akıllı telefon sadece filmde kullanılan bir araç olarak değerlendirilmemiş görüntüleri izleyiciye gösteren bir görüntü aracı olarak da kullanılmıştır. Bu bağlamda kurguda mix bir yapı oluşturulmuş olup izleyicide aslında gerçekte de kurulmuş olan telefon-insan bağının daha güçlü olarak hissedilmesi amaçlanmıştır. Ekipman olarak Maltepe Üniversitesi'nden temin edilen video kameraların dışında üç ayrı telefonla aynı anda birçok çekim gerçekleştirilmiştir. Filmde sesler destekleyici ve güçlü bir anlatım olarak değerlendirildiği için ses konusunda internet ortamında hem detaylı araştırmalar dinlemeler yapılmış hem de çekim sırasında özel olarak kaydedilmiştir.

4.6 Yapım Öncesi

Filmin çekimlerine başlanmadan önce konuya uygun bir mekân arama çalışmaları uzunca bir süre devam etmiştir. Filmde ana karakterin geçmişiyle ilgili olarak sakladığı fotoğraflarla mektubun yakılma sahnesinin çekilebilmesi için ev içinde şömine bulunma koşulu aranmıştır. Filmin genel olarak tek mekânda kurgulanmış olmasından dolayı aranılan özelliklerdeki evin diğer sahnelerle ve karakterin genel ruh haliylede uyumu göz önüne alınarak ev seçimi yapılmıştır. Bu süreçlerden sonra oyuncuyla hem dış çekimlerde hem de iç çekimlerde provalar yapılmış oyuncunun senaryodaki karakterle uyumu gözlenmiştir. Filmin dış çekimlerinde paralel anlatım olarak kurgulanan batık gemiler için de mekânsal olarak araştırılmalar yapılarak en uygun yerler çekim için hazırlanmıştır. Filmin çekimlerinin sinematografik olarak filme vereceği yan anlamlardan ötürü yer yer bulutlu bir hava seçimi planlanmış ve koşullar sağlandığında çekime çıkılmıştır.

4.7 Yapım Aşaması

Film için planlanmış olan tüm koşullar sağlandığında çekim için tarih belirlenip çekim günü sabahı ekiple bir toplantı planlanmıştır. Planlamada tüm detayların üzerinden geçilmiş, ekipmanların yeterliliği ve destek ekipmanların sağlanması konusunda gereken hazırlık yapılmıştır. Filmde kullanılması gereken tüm araçsal öğelerin çekim boyunca hazır halde tutulmasına özen gösterilmiştir. Yapım aşaması dört gün süren çekimler planlandığı şekilde sona ermiş ve yapım sonrası kısmına geçilmiştir.

4.8 Yapım Sonrası

Filmin çekimleri bittikten sonra kamera ve telefondan alınan görüntüler ile sesler bilgisayar ortamına aktarılmış olup kurgu aşamasına geçilmiştir. Kurgu aşaması beş gün sürmüş ve kurgu sonunda film detaylı olarak tekrar tekrar incelenerek analiz edilmişti

4.9 Film Künyesi ve Bütçe

Tablo 2. Film Künyesi ve Bütçe

FİLM KÜNYESİ VE BÜTÇE					
ÜRÜN	Kurmaca Kısa Film				
FİLM ADI	Çıkarıldınız				
SÜRE	11 Dk. 06 Sn.				
FORMAT	Kısa Film				
TARİH	14.01.2023 17.01.2023				
BÜTÇE ÖZETİ					
DEKOR/AKSESUAR/KOSTÜM	900 TL				
TEKNİK VE HAM MALZEME	1.200 TL				
YEMEK/KONAKLAMA/NAKLİYE	600 TL				
ARA TOPLAM	-				
GENEL TOPLAM	2.700 TL				
EKİP					
	Kişi				
Yönetmen	Aydın BÜNGÜL				
Kameraman	Sezgin Fırat				
Işık Şefi	Şahin Göktaş				
OYUNCULAR					
	Kişi				
1. Derece Oyuncu	Yasin Uslu (Yasin Karakteri)				
HAZIRLIK/ARAŞTIRMA					
	Kişi	Birim/Ücret TL	Gün	Toplam TL	USD
Kitap/Kırtasiye/Fotokopi	-	450 TL	-	-	-
DEKOR/KOSTÜM					

	Adet	Birim/Ücret TL	Gün	Toplam TL	USD
Aksesuar (Satın Alınan)		400 TL	-	-	-
EKİPMAN					
	Adet	Birim/Ücret TL	Gün	Toplam TL	USD
Kamera	1		2		
Işık Set	1		2		
Özel	2	750 TL	2		
LOJİSTİK					
	Adet	Birim/Ücret TL	Gün	Toplam TL	USD
Yemek		300 TL	1		
HAMMADDE					
	Adet	Birim/Ücret TL	Gün	Toplam TL	USD
USB bellek	1	240 TL			
POST-PRODUCTION					

	Kişi
Dijital Montaj	. Umut Koray Işık
Dijital Montaj	Aydın BÜNGÜL

4.10 Ekipman Bilgisi

Kurgu Programı: Adobe Premiere Pro

Lens Bilgisi: 18 -135 mm / Canon

Çekim Kamerası / Canon

Boom Mikrofon Seti

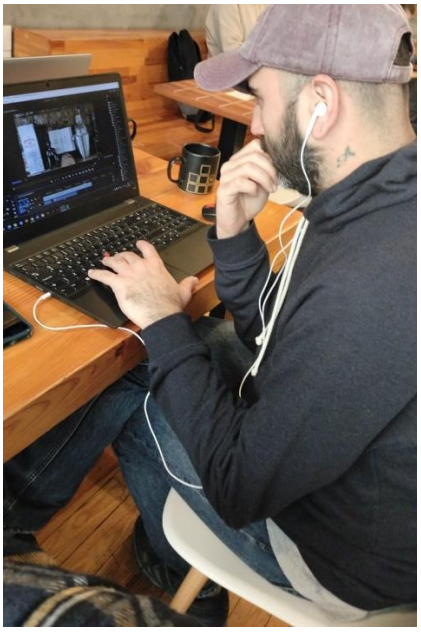
Reflektör

4.11 Film Deneyimi ve Kamera Arkası

Film gerekli şartların oluşmasından sonra dört gün olarak planlanmış ve çekilmiştir. 14 – 17 Ocak 2023 arası gerçekleştirilen çekimler 3 gün iç çekim 1 gün dış çekim olarak gerçekleştirilmiştir. Maltepe Üniversitesi'nden temin edilen ekipmanlar günler öncesinden çekim noktasına getirilerek deneme çekimlerine başlanmış ve oyuncu ile son provalar çekimden bir gün önce tamamlanmıştır.

Şekil 17.Çekim Hazırlığı Teknik Düzenleme (Aydın, 2023)

Şekil 18.Çekim Sonrası Kurgu (Aydın, 2023)

Şekil 19. Senaryo Okuma Provaları (Yasin, Sezgin, 2023)

4.12 Çekim Mekânları

Filmin senaryo kısmında önemli bir yer teşkil eden şömine sahneleri ve filmdeki karakterin hayata bakışıyla örtüşen bir ev bulma arayışından ötürü filme uygun mekân bulmak vakit alan bir süreç olmuştur. Bu mekân için Maltepe semtinde bir apartmanın beşinci katındaki daire uygun bulunmuş ve çekim için kiralanmıştır.

Şekil 20.Çekim öncesi şömine hazırlanışı

Mektup ve fotoğrafların karakter tarafından yok edilme sahnesi güçlü bir kompozisyon olarak planlandığı için bu kompozisyona uygun, ateşin en çok farkedileceği bir görüntünün oluşumu için özellikle büyük şömineli bir mekân aranmıştır.

Şekil 21. Banyo sahnesi öncesi

Karakterin otuzlu yaşlarının sonunda, yalnız yaşıyan biraz içe dönük bir hayat sürmesinden ötürü mekân arayışlarında özellikle bazı sahnelerde çok da maddi durumunun iyi olmadığına dair ipuçları bulunabilecek mekanlar aranmıştır. Banyo olarak filmde yer alan bu mekân da bunu en iyi anlatan sahnelerden biridir.

Şekil 22.Davetiye sahnesi öncesi salon penceresi

Şekil 23. Mesajlaşma sahnesi öncesi salon

Yine senaryoda çok sayıda yer alan mesajlaşma sahnelerinin geçmesinden ötürü geniş bir salona sahip, her türlü planın çekimine olanak sağlayacak bir mekân olma özelliği aranmıştır.

Şekil 24. Sahil sahnesi öncesi karaya vuran gemi

Filmde karakterin ruh halini anlatması bakımından karaya vurmuş bir geminin yer aldığı mekân özellikle aranmış ve bulunmuştur. Sahil çekimlerinin yapıldığı lokasyonlar Kartal-Maltepe arası sahil yoludur.

4.13 Dramaturji

Çıkarıldınız filmi otuzlu yaşlarının sonuna gelmiş, sosyal medya sayesinde yıllar önce yarım kalmış bir aşk hikayesini tamamlama fırsatını elde ettiğini sanan bir karakterin çevresinde şekillenir. Yasin karakteri biraz içe dönük, duygusal ama umutlarını da hep bir kenarda saklayan bir karakter olarak tasarlanmıştır. Bunu yıllar öncesinden sakladığı Nurdanla çekilmiş fotoğraflarından ve veremediği mektubu saklamasından anlaşılmaktadır. Yasin sosyal ilişkilerin yüzyüze yürütüldüğü, sosyal medyanın iletişimde yer almadığı bir dönemde Nurdan'a karşı bir aşk beslemiş ama açılacak cesareti gösterememiştir. Bu duygularını kâğıda dökmüş ama onu da verememiş ve uzun yıllardır fotoğraflarla beraber saklı tutmuştur. Sosyal medya sayesinde aynı ortamda bulunma fırsatı yakalayan Yasin acaba bu sefer gerekli cesareti gösterebilecek midir? Film Yasin'in rüyasında gördüğü gemi sahnesiyle açılır. Kıyıya yanaşan bir gemi rüyası Yasin'in ilerleyen dönemlerde işaret olarak yorumladığı ve inandığı bir anlama bürünür. Yasin'in bu inancının yıkılışını Nurdan'ın düğün davetiyesi geldikten sonraki hayal

kırıklığını ve aslında rüyanın sadece bir rüyadan ibaret olduğunu sahilde kıyıya vurmuş gemilerle geçirdiği vakitten anlaşılmaktadır. Yasin için rüya artık inanılacak bir şey değildir, gemi umut getirmemiştir. Yönetmen içinse bu daha geniş bir perspektifte şu açıdan değerlendirilmiştir: Gemi aslında bu sahnede temiz bir gökyüzünden kara bulutların oluşmaya başladığı bir yönde ilerlemektedir. Yani gemi aslında umuda değil farkedilmeyen gerçekliğe doğru yol alan bir araç konumundadır. Rüzgârın sert şekilde hissedilmesi bir şeylerin başlangıcını işaret eder vaziyettedir. Filmin son sahnelerindeki rüzgâr ise artık daha serttir. Film anda başlamış ve bitmiştir.

Yasin'in duygu durumlarını bir paralel anlatım olarak ateş üzerinden verilmeye çalışılmış olması filmde farkedilmesi gereken detaylardan biridir. Yasin'in sohbet grubuna eklenmeden önceki yaşadığı hayatı aslında yanmamış bir odun yığını olarak sembolize edilir, gruba eklendikten sonraki duygu durumları ise artık o odunların yanmaya başladığı ve ateşin en kuvvetli olduğu anlarla gösterilir. Yasin'in içindeki ateş yanmıştır. Filmin sonundaki kar sahnesiyle bitiş de artık ateşin yerini buzun aldığını sembolik olarak anlatmaktadır.

Filmin anlatmaya çalıştığı en önemli mesajlardan bir tanesi de akıllı telefonlarla beraber sosyal medyanın günümüz insanı üzerindeki telefona karşı sürekli bağımlılık yapan tarafıdır. Filmde gruba eklenme bildirisi gelmeden önceki sahnede izleyici ve telefon arasında bir yüzleşme gerçekleşir. Uzun bir süre karşılıklı bekleme halidir bu ve bir zaman sonra telefonun izleyiciyi kendine doğru çektiği bir sahne yaşanır. Telefonun yarattığı bir hipnoz yaşanmaktadır ve izleyici artık burda kullanıcı durumuna geçerek o yüzleşmeye dahil olur. Burada bir başka ayrıntı ise telefonda bildirim sesiyle görülen telefon arka planı olan Vermeer resmidir. Özellikle bu resmin seçilmesi telefonun aslında kullanıcıyı gözetleyen ve onunla sürekli yüzyüze iletişimde olan bir aracın ifadesidir. 'Sen hep bana bakıyorsun bende sana bakıyorum' un sembolik bir anlatım aracına dönüşmesi olarak düşünülmüştür.

Filmin görsel dil olarak anlatılarından bir taneside mesajlarla birlikte sahnenin bir telefon ekranına dönüşmesidir. Bu aynı zamanda filmde izleyici ile telefonun mesafe olarak en yakınlaştığı anlardır. İzleyici artık ekrandadır ve bir telefon kullanıyormuş hissi yaşamaktadır. Kamera artık izleyici ile karakter arasında yer almaz.

Filmde dialoglara yer verilmeyip doğal ortam sesleriyle filmin çekilmiş olması dikkat çekicidir. Bu en başından kurgulanmış bir detaydır. Kullanıcıların telefonla başbaşa kaldığı andaki kendini dış dünyaya kapatıyor oluşu, mesaj ve arama seslerinin bir zaman sonra konuşma olarak algılanan bir iletişim dili oluşturduğu düşünülerek sesler üzerinden bir anlatım gerçekleştirilmiştir. Filmin açılış sahnesindeki gemi düdüğünün sesleri birşeylerin yaklaşmakta olduğunu ifade etmiştir. Karakterin telefonunun çalma sesi popüler kültürü takip ettiğini gösteren ve karakterin iç dünyasını da işaret eden bir ses olarak kurgulanmıştır. Banyodaki damlayan musluk sesi karakterin o anki koşullarını anlatması açısından önemlidir. Mutfakta yumurta pişerken yağın çıkardığı seslerle mesaj seslerinin çıkardığı seslerin içe içe geçiyor olması, demlikteki kaynayan suyun Yasin'in Mahire gemi rüyasını anlattığı mesajlarla ilerliyor oluşu, Nurdan'ın davetiyeyi attığı sahnede seçilen müzik, karaya vuran geminin arka planındaki ambulans sesleri dramatik yapıyı oluştururken seslerin nasıl kurgulandığına dair örnekler olarak karşımıza çıkmaktadır.

5. BULGULAR VE TARTIŞMA

5.1 Bulgular

İnsan davranışlarının gelen iletiler aracılığıyla değişimlerinin ve dönüşümlerinin, duyguların geçişkenliğine sebebiyet verdiğini ve bir sosyalleşme aracı olarak sanal ile gerçeğin birbiri ile çatışmasını toplum üzerinden, hazırlanan filmde de toplumun bir ferdi olarak birey üzerinden göstermektedir. Bu bağlamda insanın teknoloji ile iç içe bir yaşamdan kendisini filtreleyemediğini göstermektedir. Günümüz toplumunun en büyük çıkmazlarından bir tanesi teknolojinin yaşamlara yön verdiği gerçeğidir.

5.2 Tartışma

Teknolojinin yirminci yüzyılın ortalarından sonra hızla gelişim göstermesi sonucu teknolojik devrim gerçekleşmiş ve bu devrimsel süreç toplumun her alanında önemli değişiklikler yaşanmasına sebep olmuştur. Toplumu oluşturan her birey bu değişimlerden etkilenmiş, gündelik yaşam içerisinde hayatlarına yeni bir yön vermiştir. Kitle iletişim araçları içerisinde internetle beraber akıllı telefonlar ve bununla bağlantılı sosyal medya uygulamaları bireyin kendisine olumlu ve olumsuz sorgulama alanları açmıştır. Sosyal ağlar ile birey artık sosyalleşebilmek için evden çıkmak zorunda kalmamış iletişim artık zaman ve konumdan bağımsız bir şekilde ağlar üzerinden gerçekleşir duruma gelmiştir. Küresel ölçekte bu ağlar bilgi dolaşımınada aynı hızda karşılık vermiş ve dünya bu ağlar sayesinde McLuhan'ın dile getirdiği gibi küresel bir köye dönüşerek iletişim dünyanın herhangi bir yerinden birisiyle çok kolay şekilde sağlanır olmuştur. Bu bağlamda toplumdaki her bireyde bu teknolojiden etkilenmiş ve hayatlarını telefon ekranlarına sığdırmak durumunda kalmışlardır. Bu da kaçınılmaz olarak gerçek iletişimden koparak sanal iletişime geçmeleriyle sonuçlanmıştır. Castells'in kişiye özel kulübeleriyle açıkladığı bu durumda da birey artık sosyalleştiğini düşünürken bile farkında olmadan gerçek çevresinden koparak hem yalnız kalır hem de yalnız kalmayı tercih etme bağımlılığına dönüştürebilir. Sosyal ağların küresel anlamda ne kadar yaygın kullanıldığı düşünüldüğünde olumlu ve olumsuz yanlarının bireyler tarafından iyi analiz edilmesi ve sorgulanması gerekmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hızla gelişen teknoloji ile internetin ortaya çıkması sonucu insan ilişkilerinde çok yönlü değişiklikler meydana gelmiştir. Sosyal medyanın etkisiyle beraber bakıldığında bu değişiklikler insanlar arasındaki iletişimi daha kolaylaştırmış, zaman ve mekân sınırını ortadan kaldırarak insanları sosyal gruplar içinde daha aktif bir konuma sürüklemiştir. Ama aynı zamanda, sosyal medya kullanımının kişilerin gerçek hayat ilişkilerine ve toplumsal ilişkilerine olumsuz etkileri olabilir. Örneğin, sosyal medya kullanımı, insanların gerçek hayatta iletişim kurma becerilerini azaltabilir ve iletişim kurmakta zorluk çekmelerine neden olabilir. Bununla beraber sosyal medyanın bu kadar aktif şekilde kullanımı, insanların gerçek gerçekliği algılamalarını etkileyebilir. Çıkarıldınız filminde de gösterilmeye çalışılan anlam ise olayın tam orta noktasında durarak hem olumlu hem hemde olumsuz taraflarına bakabilmektir. Filmde Yasin karakteri gelişen teknolojinin bir ürünü olarak sosyal medya sayesinde aslında hayatında ikinci bir şans elde etmektedir. Bu noktada sosyal medyanın kişiler arası iletişimde önemli bir rol üstlendiği görülebilir. Geçmişte yaşanılan iletişimin daha sınırlı imkanlarla sağlandığı dönemler değerlendirildiğinde insanların birbirine bu kadar kolay ulaşılabilir bir noktada olması olumlu ve önemli bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Filmde Yasin karakterinin kendini bir anda sosyal medyada kurulan bir grup içinde bulması ve duygusal anlamda geçmişten izler taşıyan kişiyle yeniden sanalda olsa aynı yerde bulunması onda aşırı heyecan ve mutululuk oluşturmaktadır. Ama bu heyecanın sanalda olsa yaşanması kişileri telefona ve sosyal medyaya karşı bir bağımlılık sürecine götüren bir yol olarak gözlemlenir. Bu platformlarda harcanan saatler ve zamanın hızla geçtiğinin farkına varılamaması kişileri olan gerçekleştiren uzaklaştırarak olumsuz sonuçlar doğmasına sebep olabilir. Filmde gözlemlenen yumurta sahnesinde karakterin kendini o anki gerçeklikten soyutlaması sonucu yumurtanın yanmasıyla bu durum örneklendirilmiştir. İnternetle birlikte artık yüzyüze iletişimden sanal olarak uzaktan kurulan iletişime geçildiği bu süreçte yer alan bireylerin de ne kadar geleneksel bir yapıya sahip de olsa buna bir yerde engel olamadığı ve bir şekilde bu sürecin bir parçası olduğu görülmektedir. McLuhan'ın Küresel Köy kavramının bugün artık tamamen yaşandığı söylenebilinir. Uzaktan kurulan iletişimlerin zaman ve mekân sınırına takılmadan yaşandığı bu dönemde

akıllı telefona sahip her insan artık bu köyün bir parçası konumundadır. Sosyal medyayla birlikte insanı daha da çok kuşatan telefon ekranı günümüzde artık insanların en çok yüzyüze geldiği bir araç olmuştur. Bu yüzyüze gelmenin süresi o kadar artış göstermiştir ki bir süre sonra kullanıcı ve araç, olan gerçeklikten koparak hipnoz eden bir noktada buluşurlar. Çıkarıldınız filmi bağlamında bu hipnoz halinin gösterilme sahneleri, telefon ve izleyicinin karşılıklı olarak uzun bir süre beklediği ve birbirlerine yaklaşarak birbirinin içine çekilme halidir. Sosyal medya kullanımını Çıkarıldınız filmi içerisinde inceleyip, Yasin karakteri üzerinden değerlendirildiğinde olumsuz, Nurdan'ın gözünden değerlendirildiğinde zaman olumlu bir etki uyandırmaktadır. Bu noktada Nurdan eski arkadaşlarıyla iletişim kurmaya çalışan ve kendiyle ilgili mutlu bir haberi bu arkadaşlarıyla paylaşmaya çalışan bir karakter olarak analiz edilebilir. Yasin karakteri ise kısa zamanda sosyal medyayı bağımlılık düzeyinde kullanan, kendi gerçekliğinden koparak sanal olanda yaşayan ve görüntüler üzerinden kendi bedenini sorgulayan bir karakter olarak analiz edilmektedir. Sonuç olarak, sosyal medya kullanımı hem olumlu hem olumsuz etkiler yaratabilir. Bireyler, sosyal medya kullanımının olumlu yanlarını kullanarak, bilgi paylaşımını ve iletişimi kolaylaştırmak için kullanmalıdır. Aynı zamanda, sosyal medya kullanımının olumsuz yanlarının farkında olunması gerekmektedir. Akademik olarak değerlendirildiğinde bu tez; sosyal medyanın olumlu ve olumsuz etkilerinin görülmesi, yeni iletişim teknolojilerinin davranış ilişkileri üzerinden incelenmesi, sabit telefonla başlayıp telefon kulübelerine oradan cep telefonlarına ve internetle birlikte akıllı telefonlara evrilen bu kitle iletişim aracının sinemada geçirdiği dönüşümü ve ÇIKARILDINIZ kısa filmi ile sosyal medya – insan arasındaki bağın sinemada örneklenmesi açısından akademik olarak iyi bir örnek olmayı hedeflemektedir.

KAYNAKLAR

Aktaş, C. (2012). Hızlı yanıt veren kod aracılığı ile geleneksel gazete ile yeni medyanın yakınsaması. *Global Media Journal TR Edition*, Güz 2012, s.1-18.

Alankuş, S. (2005). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya*. İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.

Altay, D. (2003). *Kadife Karanlık.* Rigel Nurdoğan (Ed.), İstanbul: Su Yayınları

Atabek, Ü. (2001). *İletişim ve Teknoloji*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Avşar, B. (2021). Dijital İletişim Kuramları. Ç. M. Hazar ve Ö. Avcı (Ed), *Disiplinlerarası İletişim Kuram ve Yaklaşımları* içinde (645-670). Ankara: Gazi Kitabevi.

Babacan, M. E. (2016). The Relationship of Social Media Usage Areas and Addiction. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3(1). 17 Aralık 2022' de https://www.addicta.com.tr/en/the-relationship-of-social-media-usage-areas-and-addiction-1346 adresinden indirildi.

Bal, E. (2017). *Teknoloji Çağında Cep Telefonu Kullanım Alışkanlıkları ve Motivasyonlar: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme*, Humanities Sciences, 14 Aralık 2022 tarihinde https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/322635 adresinden alındı.

Bolat, N. (2018). *Gerilim ve Mizahın Mükemmel Uyumu: Alfred Hitchcock*, Middle Black Sea Journal of Communication Studies. 3(2): 43-53. Kasım 22,2022 tarihinde https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/565068 adresinden alındı.

Castells, M. (2005). *Ağ Toplumunun Yükselişi*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Choudhary, A. (2014). *Smartphones and their impact on net income per employee for selected U.S. Firms, Review of Business and Finance Studies*, Volume: 5, Number: 2.

Cohen, J. (2001). Defining identification: A theoretical look at the identification of audiences with media characters. *Mass Communication & Society,* 4(3), 245–264.

Çayırlı, E. (2017). *Sosyal Medya Kullanım Özelliklerinin Kişilik Yapılanmaları, Yaşam Doyumu ve Depresyon Açısından İncelenmesi* (Yayın no. 475936) [Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Çelik, B. (2013). Teknoloji ile Kimlik Mücadelesi: Kürt Gençleri ve Cep Telefonu (Derleyen: Hakan Ergül), *Sahanın Sesleri: İletişim Araştırmalarında Etnografik Yöntem*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 257-277.

Çelik, B. (2010). Türkiye'de Cep Telefonu, Melankoli ve Teknoloji. *Toplum ve Bilim,* 0(117), 56-74.

Çelik, K. ve Kırel, S. (2019). Kapitalist Sistemin Muhafızları Olarak Hollywood Süper Kahramanları: Süpermen Örneği. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (34). DOI: 10.17829/turcom.516750. 12 Ocak 2023' de https://dergipark.org.tr/en/pub/turcom/issue/51338/516750 adresinden indirildi.

Çiftçi, H. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4). 17 Aralık 2022' de https://dergipark.org.tr/en/pub/mjss/issue/43010/520789 adresinden indirildi.

Çoban, O. (2009). *İtalyan Sinemasının Tarihe Bakışı* [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü], 17 Aralık 2022, http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/45179.pdf adresinden alındı.

Demir, Ömer ve Acar, M. (1997). *Sosyal Bilimler Sözlüğü* (2. Basım). Ankara: Vadi Yayınları.

Derlega, V. L., Meets, S., Petronio, S., Marqulis, S. T. (1993). *Self-disclosure*. London, Sage.

Dolgun, U. (2019). Kitle İletişim araçları ve Yeni Medya. A. Arslan ve M. Çağlayandereli (Ed). *Sosyoloji: Günlük Yaşamı Anlamak* içinde (345-369). Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları.

Dorsay, A. (1992). *100 Yılın 100 Yönetmeni* (2. Basım), İstanbul: Remzi Kitapevi.

Dursun, Özcan Ö. (2010). İletişimde Dönüşümler (Editör: H. Ferhan Odabaşı), *Bilgi ve İletişim Teknolojileri Işığında Dönüşümler*. Ankara: Nobel Yayınları, 231- 255.

Erdoğan, İ ve Alemdar, K. (1990). *İletişim ve Toplum*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

Güngör, N. (2011). *İletişim Kuramlar Yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitapevi.

Güzel, C. (1999). V. De Sica' dan P.P.Pasolini'ye İtalyan Sinemasında Mizahın Gelişimi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 0(9). 2 Ocak 2023' de https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuifd/issue/22880/244677#article-authors-list adresinden indirildi.

Hepkon, Z. (2011). İletişim ve Teknoloji, Olanaklar, Uygulamalar, Sınırlar (Editör: Zeliha Hepkon), *'Yeni İletişim Teknolojileri' Tartışmalarının 'Yeni' Olmayan Boyutu: Teknolojik Determinizm*, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

Hojat, M. (1982). Loneliness as a Function of Selected Personality Variables. *Journal of Clinical Psychology*, 38(1). 8 Aralık 2022' de https://www.researchgate.net/publication/16141907_Loneliness_as_a_Function_of_Selected_Personality_Variables adresinden indirildi.

Kayabaş, Buket K. (2013). Mobil Yaşam (Editör: T. Volkan Yüzer ve Mehmet Emin Mutlu), *Yeni İletişim Teknolojileri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 176-201.

Kırık, A.M. (2013). *Gelişen Web Teknolojileri ve Sosyal Medya Bağımlılığı.* Konya: Çizgi Kitabevi.

Kraut, S., Kiesler, B., Boneva, J. (2002). *A Internet paradox revisited. Journal of Social Issues,* 58:49-74.

Kuyucu, M. (2017). Gençlerde Akıllı Telefon Kullanımı ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Sorunsalı: "Akıllı Telefon (Kolik)" Üniversite Gençliği. *Global Media Journal TR Edition*, 7(14). 18 Kasım 2022' de https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/6OV1q.pdf adresinden indirildi.

Leung, Louis and Wei, Ran (2000). More than Just Talk on the Move: Uses and Gratifications of the Cellular Phone, *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 77 (2): 308-320.

Levine, I., ve Stokes, J. P. (1986). An examination of the relation between individual difference variables to loneliness. *Journal of Personality*, 54(4), 717-733.

Manovich, L. (2001). *The Language of New Media*. MIT Press.

McKenna, K., ve Bargh, J. (2000). Plan 9 From Cyberspace: The Implications of the Internet for Personality and Social Psychology. *Personality and Social Psychology Review*, 4(1). 17 Kasım 2022' de https://www.researchgate.net/publication/243762960_Plan_9_From_Cyberspace_The_Implications_of_the_Internet_for_Personality_and_Social_Psychology adresinden indirildi.

McLuhan, S., ve Staines, D. (Ed). (2005*). Understanding me: Lectures and Interviews*. Cambridge: MIT Press.

McLuhan, M. (2001). Global Köy. İstanbul: Scala Yayıncılık.

Metz, C. (1983). *Psychoanalysis and Cinema: The Imaginary Signifier*. London: Macmillan Press.

Milliyet Türkçe Sözlük (1992). Cilt 1. İstanbul: Milliyet Yayınları.

Nutku, Ö. (2002). *Sahne Bilgisi*, Kabalcı Yayınları, İstanbul.

Özcan, Y.Z. ve Koçak, A. (2003). Research Note: A Need or a Status Symbol? Use of Cellular Telephones in Turkey. *European Journal of Communication*, 18(2). 4 Aralık 2022' de

https://www.researchgate.net/publication/249720630_Research_Note_A_Need_or_a_Status_SymbolUse_of_Cellular_Telephones_in_Turkey adresinden indirildi.

Özçetin, B. (2018). *Kitle İletişim Kuramları.* İstanbul: İletişim Yayınları.

Özçağlayan, M. (1998). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Değişim.* İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

Özçetin, B. (2018). *Kitle İletişim Kuramları*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Özer, Y. (2006). *Sinemada Korku ve Gerilim Türleri: Alfred Hitchcock Sinemasında Gerilim Oluşturulması* (Yayın no. 189272) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi]. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Özoğlu, N. (2019). *Yeni İletişim Teknolojilerinin Sinema Filmlerine Etkisi: 'Mobil Cep Telefonlarıyla Çekilen Filmlerin Analizi'* (Yayın no.588742) [Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi]. 17 Kasım 2022'de http://earsiv.odu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11489/464/10278874.pdf?sequence=1&isAllowed=y adresinden indirildi.

Öztürk, T. C. (2006). *The Impact of the Mobile Telephone on Development: Behavioral Change in Small Business Entrepreneurs in Turkey* [Yayınlanmamış Doktora Tezi, Tulane University]. 17 Kasım 2022'de https://www.proquest.com/openview/2b69749a88c651d3005de14faefb61ab/1?cbl=18750&diss=y&pq-origsite=gscholar&parentSessionId=eVkE1VmqEGEHJlTm9s7D2cOKeQh%2B3Qh2BTvIIuRBabM%3D adresinden indirildi.

Pennebaker, J.W. (1989). Confession, Inhibition, and Disease. *Advances in Experimental Social Psychology*, 22, 221-244.

Sarmaşık, J. (2011). İletişim ve Teknoloji, Olanaklar, Uygulamalar, Sınırlar (Editör: Zeliha Hepkon), *'Yeni İletişim Teknolojileri' Tartışmalarının 'Yeni' Olmayan Boyutu: Teknolojik Determinizm*, İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

Sevgi, L. (2013). Teknoloji, Toplum ve Sağlık: Cep Telefonları ve Elektromanyetik Kirlilik Tartışmaları, 27 Aralık 2022' de http://www.emo.org.tr/ekler/e73a9a0d37efb96_ek.pdf adresinden indirildi.

Sivas, Â. (2004). *İtalyan Sineması*, İstanbul: Es Yayınları.

Stevenson, N. (2008). *Medya Kültürleri Sosyal Teori ve Kitle İletişimi*. G. Orhan ve B. E. Aksoy (Çev), Ankara: Ütopya Yayınevi.

Tekinalp, Ş ve Uzun, R. (2009). *İletişim Araştırmaları ve Kuramları*. İstanbul: Beta Basım.

Tekinalp, Ş ve Uzun, R. (2004). *İletişim Araştırmaları ve Kuramları*. İstanbul: Derin Yayınları.

Timisi, N. (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Törenli, N. (2005). *Yeni Medya, Yeni İletişim Ortamı*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Tuncel, H. (2003). Yeni İletişim Teknolojilerinde Yöndeşme ve Yerel Medya, *Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya*, İstanbul: IPS iletişim Vakfı Yayınları:6.

Turan R. T. (2015). *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve İlişkili Faktörler. Uzmanlık Tezi*. Başkent Üniversitesi, Ankara.

Uğur, A. (2003). *Kültür kıtası atlası*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Uğur, A. ve Bilici, M. (1998). Bilgi Toplumu, İnternet ve Demokrasi: Dijital Alemin Genleşen Kamusal Alanı, *Yeni Türkiye*, 1 (19).

Uğurlu, E. G. (2013). Tarih ve Kavram Olarak Yeni İletişim Teknolojileri (Editör: T. Volkan Yüzer ve Mehmet Emin Mutlu), *Yeni İletişim Teknolojileri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 2-22.

Ünal, A. T., ve Arslan, A. (2013). Devlet ve Vakıf Üniversiteleri Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Cep Telefonu Kullanım Sıklıklarının ve Marka Tercihlerinin

Karşılaştırılması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences,* 12(1). 16 Aralık 2022' de https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223312 adresinden indirildi.

Usluata, A. (1995). *İletişim*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Vincent, J. (2005). Emotional Attachment and Mobile Phones. P. Glotz, S. Bertschi ve C. Locke (Ed), *Thumb Culture: The Meaning of Mobile Phones for Society* içinde (117-122). Bielefeld: Transcript Verlag.

Yakın, M. (2006). Bilgi İletişim Teknolojileri ve Medya. Vural, B.A. (Ed), *Bilgi İletişim Teknolojileri ve Yansımaları* (7-43). Ankara: Nobel Yayınları.

Yamak, M. (2013). Yeni Medya ve Yeni Medya Olma Yolunda Sinemanın Geçirdiği Teknolojik Süreç, 27 Aralık 2022' de https://www.academia.edu/7838892/Yeni_Medya_ve_Yeni_Medya_Olma_Yolunda_Sineman%C4%B1n_Ge%C3%A7irdi%C4%9Fi_Teknolojik_S%C3%BCre%C3%A7 adresinden indirildi.

Yaylagül, L. (2006). *Kitle İletişim Kuramları.* Ankara: Dipnot Yayınları.

EKLER

EK-1. Çıkarıldınız Film Afişi

ÖZGEÇMİŞ

Aydın BÜNGÜL

Eğitim

Derece	*Yıl*	*Üniversite/Enstitü, Anabilim/Anasanat Dalı*
Lisans	2008-2013	Yıldız Teknik Üniversitesi/ Sanat ve Tasarım Fakültesi / Fotoğraf ve Video Bölümü
Lisans	2007-2008	Sakarya Üniversitesi/ Güzel Sanatlar Fakültesi/ Resim Bölümü

İş/İstihdam

Yıl	*Görev*
2020-	DEFACTO • Creative Designer
2015- 2020	H&M

Ulusal Sergiler/Projeler

‘Yeni Aralık’ Galeri Soyut, Ankara, 2019

‘İpek Yolu’ Türk İran Karma Resim Sergisi, Luna Sanat Galerisi, İstanbul, 2019

Ülkem, Kentim, Semtim Fotoğraf Sergisi, Zülfü Livaneli Kültür Merkezi, Ankara, 2018

Şehrin Sesi Fotoğraf Sergisi, FG Galeri, İstanbul, 2015

Mamut Art Project, Küçükçiftlik Park, İstanbul, 2015

Küçükçekmece Belediyesi Ulusal Resim Yarışması Sergisi, CKSM, İstanbul, 2011